

POP PANKKI -RYHMÄ PUOLIVUOSIKATSAUS

1.1.-30.6.2021

POP Pankki

SISÄLLYS

Toimitusjohtajan katsaus.....	3	LIITTEET	23
POP Pankki -ryhmä ja POP Pankkien yhteenliittymä	6	LIITE 1 POP Pankki -ryhmä.....	23
Toimintaympäristö	7	LIITE 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	25
Keskeiset tapahtumat ensimmäisellä vuosipuoliskolla.....	7	LIITE 3 POP Pankki -ryhmän toimintasegmentit.....	27
POP Pankki -ryhmän tulos ja tase	10	LIITE 4 Korkotuotot ja -kulut.....	32
POP Pankki -ryhmän keskeiset tunnusluvut.....	10	LIITE 5 Palkkiotuotot ja -kulut, netto	32
Toimintasegmentit	11	LIITE 6 Sijoitusten nettotuotot	33
POP Pankki -ryhmän riskien ja vakavaraisuuden		LIITE 7 Vakuutuskate.....	33
hallinta sekä riskiasema	13	LIITE 8 Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	34
Vakavaraisuuden yhteenveto.....	17	LIITE 9 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot	
Vastuullisuus.....	18	sekä arvostusmenetelmät.....	36
Loppuvuoden näkymät	18	LIITE 10 Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.....	41
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	18	LIITE 11 Velat luottolaitoksille ja asiakkaille.....	46
PUOLIVUOSIKATSAUS 1.1.–30.6.2021.....	19	LIITE 12 Vakuutusvelka.....	46
POP Pankki -ryhmän tuloslaskelma	19	LIITE 13 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat.....	47
POP Pankki -ryhmän laaja tuloslaskelma	19	LIITE 14 Annetut vakuudet	48
POP Pankki -ryhmän tase.....	20	LIITE 15 Taseen ulkopuoliset sitoumukset	48
Laskelma POP Pankki -ryhmän oman pääoman muutoksista	21	LIITE 16 Lähipiiritiedot	48
POP Pankki -ryhmän rahavirtalaskelma	22	LISÄTIETOJA	49

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

POP Pankki -ryhmän tulos ennen veroja ensimmäiseltä vuosipuoliskolta oli ennätyselliset 49,0 miljoonaa euroa. Pankki- ja vakuutusliiketoiminnan volyymit ja asiakasmäärä kehittyivät positiivisesti ja kasvua tukivat markkinoiden elpyminen sekä kuluttajien vahvistunut luottamus. Ryhmän strategian mukaisesti panostimme yritysliiketoiminnan kasvattamiseen ja henkilökohtaiseen palveluun digitaalisissa kanavissa. Asiakastyytyväisyys on sekä pankki- että vakuutusliiketoimintamme osalta huipputasoa. EPSI Rating-asiakastyytyväisyyskyselyssä POP Pankki on ollut Suomen paras pankki jo 10 kertaa.

Kaikki ryhmän liiketoiminnan tuottoerät kasvoivat ensimmäisen puolivuosisijakson aikana. POP Pankki -ryhmän tulos ilman kertaluonteisia eriä oli 23,3 miljoonaa euroa, jossa kasvua kaiken kaikkiaan 21,8 miljoonaa euroa vertailukauteen nähden. Ryhmän päätulonlähteistä korkokate kasvoi 37,6 miljoonaan euroon ja nettopalkkiotuotot olivat 18,3 miljoonaa euroa, joissa saavutettiin merkittävä 15,8 prosentin kasvu. Sijoitusten nettotuotot olivat 8,9 miljoonaa euroa. Kasvua vertailukaudesta oli peräti 14,6 miljoonaa euroa, kun koronapandemian seurauksena nähdyt voimakkaat markkinamuutokset tasaantuivat.

Tulosta kasvatti merkittävästi kertaluonteinen korvaus peruspankkijärjestelmän uudistushankkeen lopettamisesta Oy Samlink Ab:n kanssa. Sopimuksen purkamisella oli 25,7 miljoonan euron vaikutus ryhmän tulokseen ennen veroja. Hankkeen lopet-

tamisella ei ole vaikutusta asiakkaidemme nykyisiin pankkipalveluihin. Tavoitteenamme on valmistella investointipäätös uudesta peruspankkijärjestelmästä loppuvuoden aikana.

Liiketoiminnan kulut kasvoivat ilman kertaluonteisia eriä 8,9 prosenttia. Kulujen kasvu kohdistui pääasiassa digitaalista asiointia tukevien toimintamallien, verkkoasioinnin turvallisuuden ja petoksia ehkäisevien valmiuksien parantamiseen.

Ryhmän vakuutussegmentin tuloskehitys jatkui erinomaisena. Tulos ennen veroja oli 3,8 miljoonaa euroa, kun se edellisvuoden vastaavalta kaudelta oli -0,5 miljoonaa euroa. Tulospարannuksen taustalla oli hyvä 66,8 prosentin vahinkosuhde ja sijoitusten vakaa tuotto.

Ryhmän likviditeettiasema säilyi alkuvuoden vahvana ja ryhmän ydinvakavaraisuus CET1 oli erinomainen, 19,8 prosenttia. Liiketoiminnan kasvun tukemiseksi käynnistimme valmistelut kiinnitysluottopankkitoiminnan aloittamisesta. Tavoitteenamme on jättää toimilupahakemus syksyllä.

Jatkoimme systemaattista ryhmärakenteen kehittämistä. Maaliskuussa kaikki ryhmän POP Pankit solmivat yhteenliittymätasaisen sopimuksen yhden elinkeinon harjoittajan statuksesta. Sopimus vahvistaa POP Pankkikeskuksen ohjausvoimaa, selkeyttää pankkien kilpailuoikeudellista asemaa sekä yhtenäistää tuote- ja palvelukehitystä.

POP Pankki -ryhmän palvelulupauksen ytimessä on päätöksenteon nopeus. Olemme panosta-

neet vahvasti monikanavaiseseen palvelumalliin ja verkkopalvelumme kautta asiakkailamme on nyt mahdollisuus saada automaattinen asuntoluottoehdotus. Täysin digitaalista asuntolainaa haluamme tarjota vuoden 2021 loppuun mennessä. POP Verkkohetki -etätapaamiset ovat nopeasti vakiintumassa yhdeksi halutuimmista palvelumuodoista lähes kaikissa ikäryhmissä. Mobiilisovelluksemme POP Mobiili on yhä useamman asiakkaamme pääasiointikanava ja palvelua käytetään monipuolisesti. Esimerkiksi mobiilisovelluksessa tehtyjen rahastomerkitöjen ja kuukausisäästösopimusten määrä kasvoi alkuvuonna 64 prosenttia heijastaen vallitsevaa säästämisen trendiä.

Korona-aika on osoittanut kuluttajakäyttäytymisen muutosnopeuden ja edellyttänyt yrityksiltä poikkeuksellista resilienssiä sekä uusien toimintatapojen omaksumista. Muutoksen ytimessä on ennen kaikkea ymmärrys asiakkaan todellisista tarpeista, esimerkiksi palveluhenkilöstön korkeasta tavoitettavuudesta. Siksi olen erittäin iloinen POP Pankin menestymisestä kuluttajatutkimuksissa erityisesti näissä kategorioissa. Olen luottavainen, että etenemme vakaasti kohti valoisampia aikoja.

Lämpimät kiitokset yhteisen näkemys tulevastakin jakaville asiakkaillemme ja kumppaneillemme,

Pekka Lemettinen

toimitusjohtaja
POP Pankkikeskus

Liiketoiminnan
tuotot

109,2

miljoonaa euroa

Tulos ennen veroja

49,0

miljoonaa euroa

Korkokate

37,6

miljoonaa euroa

Luottokanta

4,1

miljardia euroa

Ydinvaka-
varaisuussuhde

19,8 %

Asiakkaita yhteensä

419 800

POP PANKKI -RYHMÄ JA POP PANKKIEN YHTENLIITTYMÄ

POP Pankki -ryhmä on suomalainen finanssiryhmä, joka tarjoaa vähittäispankkipalveluja henkilöasiakkaille, pienille ja keskisuurille yrityksille, maa-, metsä- ja biotalousyrityksille sekä vahinkovakuutuspalveluja henkilöasiakkaille. POP Pankin perustehtävä on edesauttaa asiakkaiden taloudellista hyvinvointia, vaurastumista ja paikallista menestystä.

POP PANKKI -RYHMÄN RAKENNE

POP Pankki -ryhmän muodostavat POP Pankit ja POP Pankkikeskus osk sekä näiden määräysvallassa olevat yhteisöt. POP Pankki -ryhmän merkittävimmät asiakasliiketoimintaa harjoittavat tytiöt ovat:

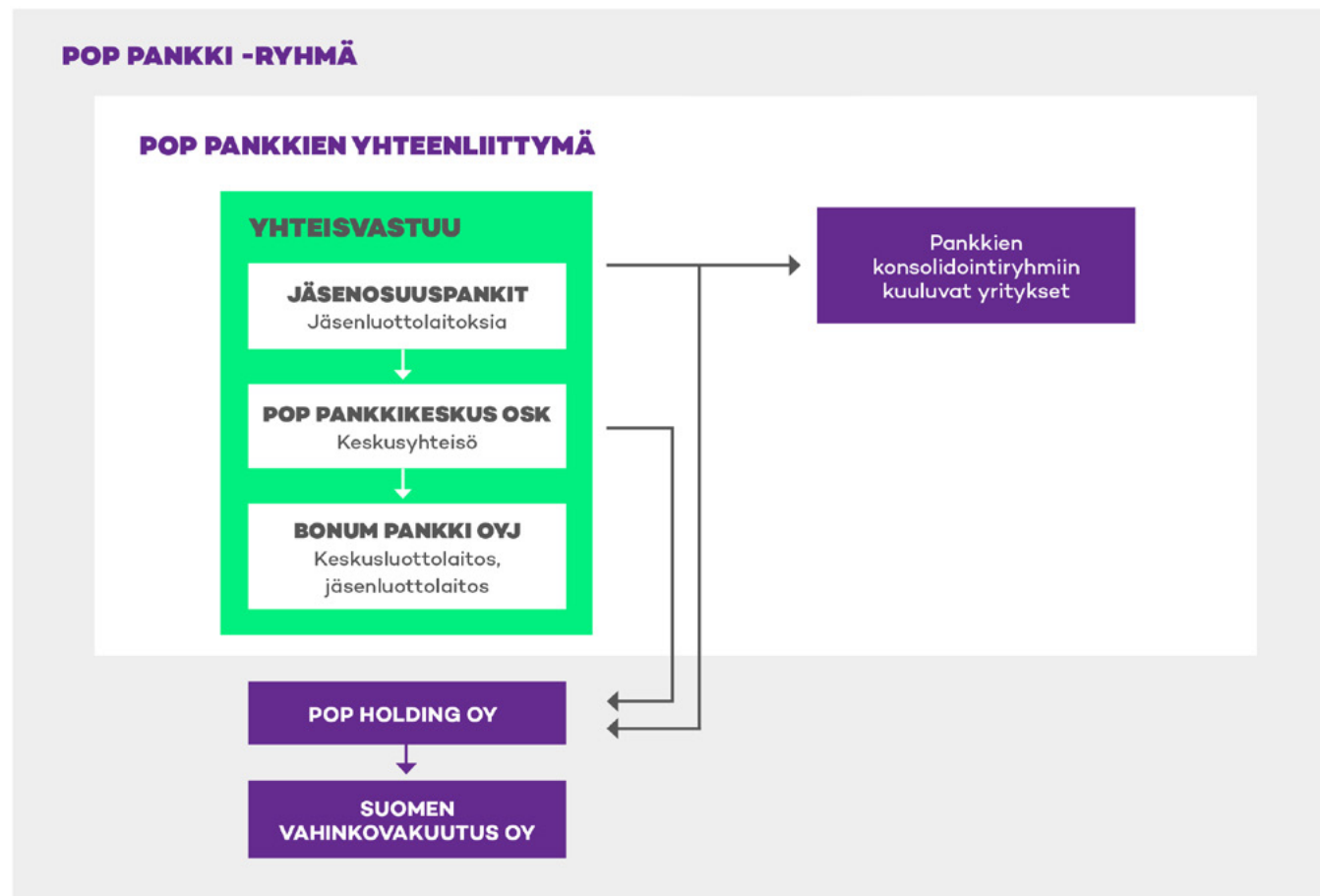
- 21 POP Pankkikeskus osk:n jäsenosuuspankia, jotka käyttävät markkinointinimeä POP Pankki
- Bonum Pankki Oyj, joka on POP Pankkien keskusluottolaitos ja POP Pankkikeskus osk:n tytäryhtiö
- Suomen Vahinkovakuutus Oy, joka käyttää aputoiminimeä POP Vakuutus.

POP Pankit ovat jäsenasiakkaidensa omistamia osuuskuntamuotoisia pankkeja. Keskusyhteisönä toimiva POP Pankkikeskus osk vastaa POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (24.6.2010/599) (jäljempänä Yhteenliittymälai-

ki) mukaisesti. Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisön on laadittava keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä tilinpäätös noudattaen kansainvälisiä IFRS-tilinpäätösstandardeja. POP Pankki -ryhmään kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen lisäksi myös POP

Holding Oy ja sen kokonaan omistama Suomen Vahinkovakuutus Oy, jotka eivät ole keskinäisen vastuun piirissä.

Seuraavassa kuvassa on esitetty POP Pankki -ryhmän rakenne sekä yhteenliittymään ja yhteisvastuun piiriin kuuluvat yhteisöt.

MUUTOKSET POP PANKKI -RYHMÄN RAKENTEESSA

Katsauskauden aikana tapahtui yksi POP Pankki -ryhmän sisäinen pankkifuusio. Helmikuun lopussa Reisjärven Osuuspankki sulautui Siilinjärven Osuuspankkiin ja pankin nimi muutettiin Järvi-Suomen Osuuspankiksi. Sulautumisen jälkeen POP Pankki -ryhmään kuuluu 21 osuuspankkia. Sulautuminen on yhteenliittymän sisäinen järjestely, eikä sillä ole vaikutusta POP Pankki -ryhmän yhdisteltyyn taloudelliseen informaatioon.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Suomen talouden elpyminen käynnistyi alkuvuonna 2021 haasteellisen koronavuoden 2020 jälkeen. Suomen talouden kokonaistuotannon pudotus oli vuonna 2020 euromaiden pienimpiä ja tuotanto on palautunut monilla aloilla nopeasti takaisin kriisiä edeltäneelle tasolle. Vientiteollisuuden vedossa myös kotimarkkinayritysten tilanne paranee. Lisääntynyt taloudellinen aktiviteetti on näkynyt yritysten piristyneenä lainakysyntänä. Joillakin aloilla elpymisvauhtia on kuitenkin rajoittanut maailmanlaajuinen komponentti- ja raaka-ainepula. Esimerkiksi remontoinnin ja rakentamisen vilkastuksessa materiaalien hinnat ovat nousseet ja saatavuus heikentynyt. Erityisesti matkailu-, ravitsemus- ja tapahtuma-ala kärsivät edelleen alkuvuonna eriasteisista rajoituksista, mutta odotukset niidenkin osalta ovat loppuvuodesta positiivisemmat.

Kuluttajien näkymät oman talouden kehityksestä ovat kirkastuneet ja kuluttamisen elpymisen taustalla ovat olleet myös viime vuonna kertyneet ylimääräiset säästöt. Koska lisäksi korot ovat edelleen hyvin alhaisella tasolla, on erilaisten kestokulutustavaroiden sekä asuntojen ja kesämökkien kauppa käynyt alkuvuonna hyvin. Tosin voimakkaasti pandemiasta kärsineiden alojen yrittäjät ja työntekijät ovat tässä tilanteessa muita heikommassa asemassa. Työttömyys laski alkuvuonna, vaikka toisaalta pitkäaikaistyöttömien määrä on noussut.

Talouden nopea elpyminen ja purkautuva kulutus yhdistettynä komponentti- ja raaka-ainepulaan

ovat olleet osatekijöitä alkuvuonna käynnistyneessä inflatorisessa kehityksessä. Samaan suuntaan ovat vaikuttaneet myös Euroopan keskuspankin, EKP:n erittäin elvyttävä politiikka arvopaperiostoihin, pankeille suunnatut erityisehtoiset rahoitukset ja matala korkotaso. Kasvukeskusten asuntojen hintojen ja osakekurssien nousu on jatkunut edelleen. Kasvukeskusten ulkopuolisessa Suomessa asuntojen hintakehitys on viime vuodet ollut vaihua, mutta koronakriisin jälkeen on kauppamäärissä nähty jonkin verran vilkastumista.

Euroalueen inflaatiovauhti oli alkuvuonna aikaisempaa nopeampaa, ja myös Suomessa hintojen nousuvauhti kiihtyi. Suomessa inflaatiota kiihdyttivät eniten vuoden takaisesta polttoaineiden ja omakotitalokiinteistöjen hintojen ja peruskorjauskustannusten nousu. Heinäkuun alussa EKP myös päivitti hintavakaustavoitteensa: inflaatiotavoitteena on keskipitkällä aikavälillä kaksi prosenttia, kun tavoite aikaisemmin oli hieman alle kaksi prosenttia.

Julkisen sektorin osalta velkaantuneisuus on tehnyt viime ja tämän vuoden aikana merkittävän hyppäyksen aiempaa korkeammalle tasolle. Valtion tukien ohjaamisella yrityksille ja kunnille on kuitenkin pystytty liudentamaan pandemian lyhyen aikavälin negatiivisia vaikutuksia. Suomen rakenteellisia ongelmia ei kuitenkaan ole pystytty ratkomaan ja vaikka velkaantumisen välittömät kustannusvaikutukset ovat matalan korkotason ympäristössä pieniä, korkojen noustessa valmiiksi kireä verotus ei mahdollista pelivaraa ilman negatiivisia vaikutuksia talouden kehitykselle.

KESKEISET TAPAHTUMAT ENSIMMÄISELLÄ VUOSIPUOLISKOLLA

KORONAPANDEMIAN VAIKUTUS LIIKETOIMINTAAN

Asuntorahoituksen ja yritysluottojen kysyntä on ollut alkuvuoden aikana koronapandemiasta huolimatta erittäin vilkasta. Myös pääomamarkkinat ovat toipuneet pandemiaa edeltävällä tasolle, mikä on tukenut säästämisen tuotteiden kysyntää. Koronapandemia on vauhdittanut siirtymistä perinteisestä konttoriasioinnista digitaalisiin palvelukanaviin, joissa kävijämäärät ovat kasvaneet merkittävästi vuosien 2020 ja 2021 aikana. Verkossa toimivan vahinkovakuutusyhtiön palvelujen saatavuuteen koronalla ei ollut vaikutusta.

Luottokannan laadussa ei ole tapahtunut suuria muutoksia pandemian aikana ja ryhmän vakaaraisuusasema on edelleen vahva ja riskiasema vastaavasti maltillinen.

POP PANKKI -RYHMÄN RAKENNEMUUTOS JA YHTEISTYÖN TIIVISTÄMINEN

Ryhmässä jo pitkään käynnissä ollut rakennemuutos kohti suurempia jäsenluottolaitoksia jatkui yhdellä pankkifuusiolla. Lisäksi maaliskuussa POP Pankit sopivat yhden elinkeinon harjoittajan statuksesta. Tämä antaa POP Pankkikeskukselle ohjausvoiman pankkien liiketoiminnallisiin päätöksiin, kuten hinnoitteluun, tuotevalikoimaan ja toimialueisiin. Päätös selkeyttää kilpailuasemaa ryhmän pankkien välillä ja mahdollistaa entistä tehokkaamman liiketoiminnan kehityksen ryhmänä.

UUSIA KUMPPANEITA

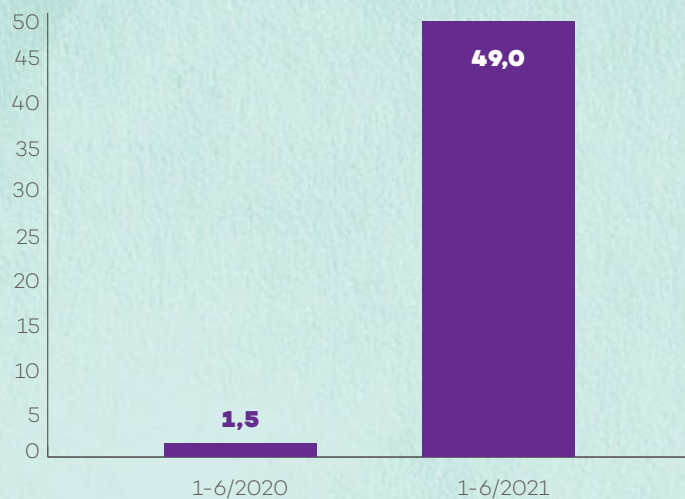
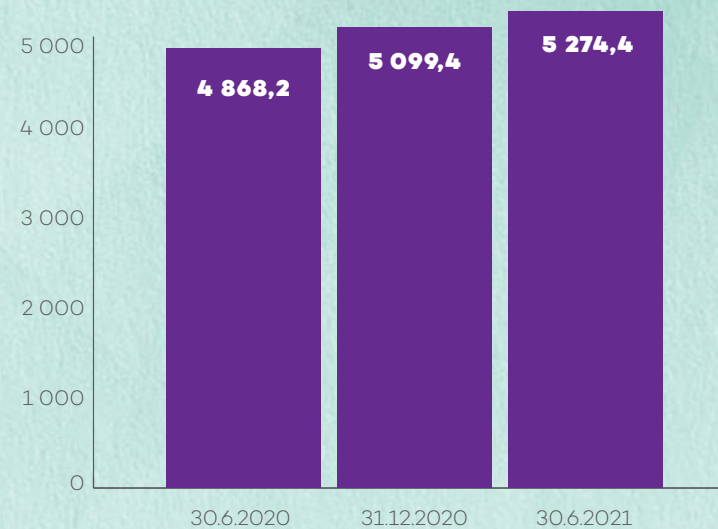
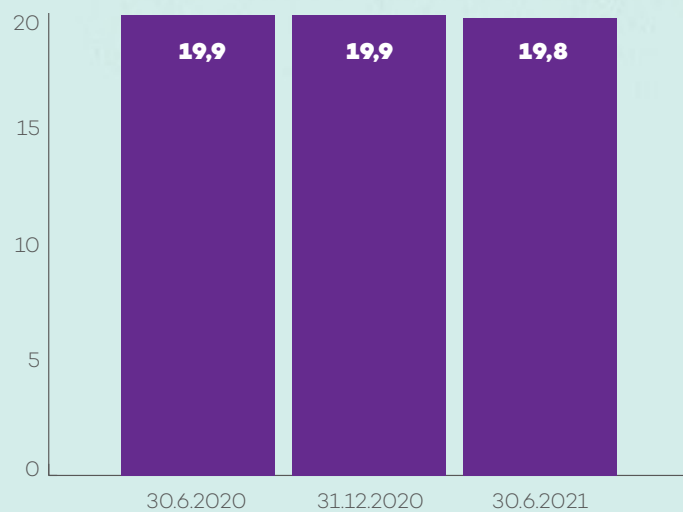
Kesäkuussa POP Pankin yritysasiakkaiden käyttöön tuotiin uusi Laskuraha-palvelu yhteistyössä Puro Finance Oy:n kanssa. Laskuraha mahdollistaa rahoituksen laskusaatavia vastaan. Uusi rahoituspalvelu auttaa osaltaan yrityksiä vastaamaan kysyntään koronasta toipuvilla markkinoilla ja tukee ryhmän strategisia tavoitteita yritysliiketoiminnan kasvattamisessa.

PERUSPANKKIJÄRJESTELMÄN UUDISTAMISHANKE LOPETETTIIN

POP Pankki -ryhmä ja Oy Samlink Ab päättivät kesäkuussa purkaa vuonna 2019 solmitun sopimuksen peruspankkijärjestelmän uudistamisesta. Oy Samlink Ab maksoi POP Pankki -ryhmälle korvauksen sopimuksen purkamisesta. POP Pankki -ryhmä jatkaa edelleen Samlinkin asiakkaana. Sopimuksen purkamisella ei ole vaikutusta POP Pankki -ryhmän asiakkaiden nykyisiin pankkipalveluihin. Sopimuksen purkamisen vaikutus katsauskauden tulokseen oli 25,7 miljoonaa euroa.

LUOTTOLUOKITUS

S&P Global Ratings (S&P) vahvisti tammikuussa 2021 Bonum Pankki Oyj:n pitkäaikaisen luottoluokituksen tasoksi 'BBB' ja lyhytaikaisen luottoluokituksen 'A-2'. Samalla luottoluokittaja päivitti pankin näkyvät negatiivisista vakaiksi.

TULOS ENNEN VEROJA (M€)**TASE (M€)****YDINVAKAVARAISUUS (%)****LUOTTOKANTA (M€)**

POP PANKKI -RYHMÄN TULOS JA TASE

POP PANKKI -RYHMÄN KESKEISET TUNNUSLUVUT

Keskeiset tuloslaskelman erät (1 000 euroa)	1.1.-30.6.2021	1.1.-30.6.2020	1.1.-31.12.2020
Korkokate	37 647	36 937	74 099
Palkkiotuotot ja -kulut netto	18 298	15 801	31 049
Vakuutuskate	7 384	5 149	11 611
Sijoitusten nettotuotot	8 911	-5 670	1 298
Henkilöstökulut	-24 568	-21 200	-43 531
Liiketoiminnan muut kulut	-27 503	-26 454	-50 738
Rahoitusvarojen arvonalentumiset	2 282	-3 695	-7 468
Tulos ennen veroja	49 035	1 544	13 393

Keskeiset tase-erät (1 000 euroa)	30.6.2021	30.6.2020	31.12.2020
Luottokanta	4 068 107	3 756 935	3 868 147
Talletuskanta	4 179 482	3 887 484	4 086 045
Vakuutusvelka	50 381	44 130	43 915
Oma pääoma	556 741	502 251	518 114
Taseen loppusumma	5 274 361	4 868 157	5 099 270

Tunnusluvut	30.6.2021	30.6.2020	31.12.2020
Kulu-tuottosuhte	57,2 %	90,8 %	83,2 %
Kokonaispääoman tuotto, ROA %	1,6 %	0,0 %	0,2 %
Oman pääoman tuotto, ROE %	15,1 %	0,4 %	2,2 %
Omavaraisuusaste, %	10,6 %	10,3 %	10,2 %
Ydinvakavaraisuussuhde, (CET1) %	19,8 %	19,9 %	19,9 %
Vakavaraisuussuhde, (TC) %	19,8 %	20,1 %	19,9 %

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty POP Pankki -ryhmän toimintakertomuksen ja yhdistellyn IFRS-tilinpäätöksen 31.12.2020 sivuilla 29–30.

POP PANKKI -RYHMÄN TULOSKEHITYS

POP Pankki -ryhmän tulos ennen veroja oli 49,0 miljoonaa euroa, kun se edelliskaudella oli 1,5 miljoonaa euroa. Katsauskauden tulos oli 40,6 (1,1) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan tuotot kasvoivat 52,0 miljoonaa euroa 109,2 (57,2) miljoonaan euroon. Korkokate vahvistui 1,9 prosenttia 37,6 (36,9) miljoonaan euroon. Korkotuottoja kertyi katsauskaudelta yhteensä 40,7 (39,5) miljoonaa euroa ja korkokuluja 3,1 (2,5) miljoonaa euroa. Palkkiotuottojen ja -kulujen nettomäärä kasvoi edellisvuodesta 15,8 prosenttia 18,3 (15,8) miljoonaan euroon.

Sijoitusten nettotuotot olivat 8,9 miljoonaa euroa, kun edellisvuonna kertyi tappiota 5,7 miljoonaa euroa. Alkuvuoden aikana kirjattujen arvostusvoittojen ja -tappioiden yhteismäärä oli 5,5 (-6,9) miljoonaa euroa. Parantuneen vahinkosuhteen seurauksena vakuutuskate vahvistui edellisvuodesta 7,4 (5,1) miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 37,0 (4,9) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot sisältää 31,7 miljoonaa euroa kerta- luonteisia kirjauksia.

Liiketoiminnan kulut kasvoivat 20,4 prosenttia 62,5 (51,9) miljoonaan euroon. Kuluja kasvatti merkittävästi peruspankkijärjestelmähankkeen lopettamisesta aiheutunut alaskirjaus 5,7 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut olivat 24,6 (21,2) miljoonaa euroa ja

liiketoiminnan muut kulut 27,5 (26,5) miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 10,4 (4,2) miljoonaa euroa.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappioita tuloutettiin 2,3 miljoonaa euroa, kun vertailukaudella arvonalentumistappioita kirjattiin kuluksi yhteensä 3,7 miljoonaa euroa. Arvonalentumistappiot muodostuvat saamisista ja saamistodistuksista kirjattavien odotettavissa olevien luottotappioiden muutoksesta sekä toteutuneista luottotappioista. Katsauskaudella odotettavissa olevia luottotappioita (ECL) tuloutettiin 5,0 miljoonaa euroa, kun vertailukaudella varauksen määrä kasvoi 1,3 miljoonaa euroa. ECL-varauksen määrää pienensi tilinpäätöksessä saamistodistuksiin kohdistettujen johdon arvioon perustuvien varausten osittainen purkaminen sekä vuoden alussa vakavaraisuuslaskennassa ja ECL-varauksen laskennassa käyttöön otettu uuden maksukyvyttömyyden määritelmä. Toteutuneita luottotappioita kirjattiin 2,7 (2,4) miljoonaa euroa.

POP PANKKI -RYHMÄN TASE

POP Pankki -ryhmän tase oli katsauskauden päättyessä 5 274,4 (katsauskauden alussa 5 099,3) miljoonaa euroa. Ryhmän luottokanta kasvoi katsauskaudella 5,2 prosenttia ja oli 4 068,1 (3 868,1) miljoonaa euroa. Talletukset kasvoivat alkuvuoden aikana 2,3 prosenttia 4 179,5 (4 086,0) miljoonaan euroon.

POP Pankki -ryhmän oma pääoma oli katsauskauden lopussa 556,7 (518,1) miljoonaa euroa. POP Pankkien jäsen- ja POP Osuuksista muodostuva

osuuspääoma oli katsauskauden päättyessä yhteensä 65,1 (66,0) miljoonaa euroa. POP Pankit ovat päättäneet maksaa osuuspääomalle korkoja vuodelta 2020 yhteensä 1,3 (1,3) miljoonaa euroa. POP Pankkien voitonjako täyttää Finanssivalvonnan 18.12.2020 antamat suositukset voitonjaon toteuttamiseksi. POP Osuudet ovat osuuskuntalain mukaisia sijoituksia osuuspankin omaan pääomaan. POP Pankit ovat laskeneet liikkeeseen POP Osuuksia yhteensä 55,1 (56,1) miljoonaa euroa.

TOIMINTASEGMENTIT

POP Pankki -ryhmässä liiketoimintaa seurataan kahdella toimintasegmentillä: pankkitoiminta ja vakuutustoiminta.

PANKKITOIMINTA

POP Pankki -ryhmän pankkitoimintasegmentin muodostavat vähittäispankkitoimintaa harjoittavat POP Pankit ja niiden keskusluottolaitoksena toimiva Bonum Pankki Oyj. POP Pankki -ryhmällä oli katsauskauden lopussa 254,5 (katsauskauden alussa 253,7) tuhatta pankkiasiakasta. Asiakkaista 85,3 (85,5) prosenttia on henkilöasiakkaita, 8,8 (8,6) prosenttia yrityksiä ja 2,8 (2,8) prosenttia maa- ja metsätalousasiakkaita. POP Pankeilla oli katsauskauden lopussa 75 konttoria ja palvelupistettä. Asiakkaat voivat hoitaa pankkiasioitaan myös sähköisesti mobiili- ja verkkopankissa sekä verkkoneuvotteluissa. EPSI Ratingin -asiakastytyväisyyskyselyssä POP Pankki on ollut Suomen paras pankki kymmenen kertaa. Eri palvelujen suosittelemalukkuutta mittaavan NPS-tutkimuksen mukaan POP Pankin indeksi on 75, Suomen pankkitoimialan keskiarvon ollessa noin 30.

POP Pankki -ryhmässä palautettiin vuonna 2019 alkanut myynnin kehitysohjelma täyteen vauhtiin pandemian aiheuttaman poikkeuksellisen ajan jälkeen. Ryhmän palkkiotuotot ja luottokanta ovatkin merkittävässä kasvussa. Koko luottokanta kasvoi alkuvuoden aikana 5,2 prosenttia ja yritysluottojen kasvu ylsi 11,6 prosenttiin. Kesäkuussa yritysasiakkaiden palveluja täydennettiin uudella

rahoitusratkaisulla, POP Laskurahalla, joka on toteutettu yhteistyössä uuden yhteistyökumppanin Puro Finance Oy:n kanssa.

Pankki- ja asiakaspalvelun laajamittainen digitalisointi on POP Pankki -ryhmän uuden strategisen muutosohjelman keskeisiä osa-alueita. Ryhmän mobiilisovelluksen, POP Mobiilin, käyttäjämäärä on kasvanut tasaisesti ylittäen katsauskauden lopulla jo kaksi kolmasosaa kaikkien verkko- ja mobiilipankkikäyttäjien yhteismäärästä. Mobiilipankin käyttäjistä melkein puolet käyttävät sovellusta päivittäin ja siitä on muodostunut lyhyessä ajassa pääasiallinen päivittäisasiointin väline. POP Mobiili on sijoittunut jo toista vuotta sovelluskauppojen parhaimmiston asiakaspalautteisiin perustuviin tähtiarvioihin perustuen.

Kesäkuussa koko ryhmässä otettiin käyttöön uusi digitaalinen palvelu, Asuntolainalupa, joka mahdollistaa asiakkaalle nopean vastauksen luottotarpeeseen ja tarjoaa pankille tehokkaan tavankäsittelyä suurilla määrillä asuntoluottohakemuksia. Myös asuntokaupan sähköistyminen jatkuu vahvana. Viime vuonna POP Pankki -ryhmässä käyttöön otetun sähköisen asuntokauppal palvelun, DIASin, kauppamäärät ovat lupaavassa kasvussa.

PANKKITOIMINNAN TULOS

Pankkitoiminnan tulos kasvoi merkittävästi edellisvuodesta. Tulos ennen veroja oli 44,8 (1,3) miljoonaa euroa. Peruspankkijärjestelmähankkeen lopettamisen vaikutus tulokseen oli 25,7 miljoonaa euroa. Pankkitoiminnan kulu-tuottosuhteeksi muodostui 54,1 (90,3) prosenttia.

Pankkitoiminnan kaikki tuottoerät kasvoivat katsauskaudella. Liiketoiminnan tuotot kasvoivat 47,8 miljoonaa euroa 101,1 (53,3) miljoonaan euroon. Korkokate vahvistui vertailukaudesta ja oli 37,3 (36,7) miljoonaa euroa. Nettopalkkiotuotot kasvoivat 15,5 prosenttia 18,5 (16,0) miljoonaan euroon. Palkkiotuottojen kasvusta pääosa on seurausta pankkipalvelujen hinnoittelumuutoksista sekä luotonannon volyymin kasvusta. Pankkitoiminnan sijoitusten nettotuotot olivat 7,9 (-4,3) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 37,3 (4,9) miljoonaa euroa. Tuottojen merkittävä kasvu sisältää 31,7 miljoonaa euroa kertaluonteisia kirjauksia.

Pankkitoiminnan kulut kasvoivat 21,1 prosenttia ja olivat yhteensä 58,5 (48,3) miljoonaa euroa. Kuluja kasvatti 6,0 miljoonan euron kertaluonteiset kulkukirjaukset. Pankkitoiminnan henkilöstökulut olivat 16,8 (15,1) miljoonaa euroa ja liiketoiminnan muut kulut 33,3 (30,9) miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 8,4 (2,4) miljoonaa euroa. Kulujen kasvun syynä ovat panostukset nopean päätöksenteon mahdollistaviin palvelumalleihin, turvalliseen sähköiseen asiointiin sekä rahanpesua ja petoksia ehkäisevien prosessien vahvistamiseen.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappioita tulotettiin 2,3 miljoonaa euroa, kun vertailukaudella arvonalentumistappioita kirjattiin kuluksi yhteensä 3,7 miljoonaa euroa. Arvonalentumisten laskuun vaikutti yleinen talouskasvunäkymien vakiintuminen sekä 1.1.2021 voimaan tulleet maksuvyyttömyyden määritelmän muutokset, koska POP Pankki -ryhmän aikaisemmin soveltama kri-

teristö saamisen kirjaamiselle ECL-vaiheeseen 3 oli tiukempi. Lainasaamisiin ja taseen ulkopuolisiin luottolupauksiin kohdistuvat odotettavissa olevien luottotappioiden määrä väheni katsauskaudella 4,0 (0,6) miljoonaa euroa päättyen 29,1 (33,1) miljoonaan euroon.

Saamistodistuksiin kohdistuvat odotettavissa olevat luottotappiot vähenivät katsauskaudella 1,0 miljoonaa euroa ollen yhteensä 2,2 (3,2) miljoonaa euroa. Sijoituksiin kohdistuvaa johdon harkintaa purettiin katsauskaudella 0,5 miljoonaa euroa, jonka jälkeen saamistodistuksiin kohdistuvia johdon harkintaan perustuvia varauksia oli voimassa 1,0 (1,4) miljoonaa euroa.

Toteutuneita luottotappioita kirjattiin alkuvuonna yhteensä 2,7 (2,4) miljoonaa euroa.

PANKKITOIMINNAN VARAT JA VELAT

Pankkitoiminnan varat kasvoivat alkuvuonna 3,2 prosenttia ollen katsauskauden lopussa 5 279,9 (katsauskauden alussa 5 114,4) miljoonaa euroa. Pankkitoiminnan luottokanta kasvoi katsauskaudella 5,2 prosenttia 4 070,1 (3 870,2) miljoonaan euroon. Henkilöasiakkaille myönnettyjen luottojen osuus luottokannasta oli 65,5 (67,1) prosenttia. Yritysten osuus kasvoi 17,5 prosentista 19,7 prosenttiin ja maatalousyrittäjien osuus laski 16 prosentista 14,8 prosenttiin. Talletuskanta kasvoi 2,3 prosenttia ja oli katsauskauden päättyessä 4 183,2 (4 089,3) miljoonaa euroa.

VAKUUTUSTOIMINTA

POP Pankki -ryhmän vakuutustoimintasegmentin muodostaa Suomen Vahinkovakuutus Oy, joka tuottaa henkilöasiakkaille suunnattuja vahinkovakuutuksia. Vakuutusyhtiö tarjoaa tavanomaisimmat henkilöasiakkaiden vahinkovakuutukset, joita myydään pääasiassa digitaalisissa kanavissa.

Suomen Vahinkovakuutus Oy:n asiakasmäärä kasvoi katsauskauden alun 156,5 tuhannesta asiakkaasta 163,5 tuhanteen asiakkaaseen. Yhtiö sai uusia vakuutusasiakkaita alkuvuoden aikana keskimäärin 3 500 kuukaudessa. Asiakkaiden suositteluhalukkuutta mittaavan NPS-tutkimuksen mukaan yhtiö on alansa toimijoiden kärkijoukkoa. Sähköisissä kanavissa toimivalla yhtiöllä on asiakkaita laajasti koko Suomessa.

Valtaosa vahinkovakuutuksista myönnetään yhtiön omien myyntikanavien kautta. Merkittävimmät jakeluyhteistyökumppanit ovat POP Pankki -ryhmä ja Säästöpankkiryhmä sekä asiamiehinä toimivat autoliikkeet ja katsastusasemat. Suomen Vahinkovakuutus Oy markkinoi itse tuotteitaan erityisesti verkossa ja ohjaa asiakkaita verkkokauppaansa. Myös pankkikumppanit pääasiassa ohjaavat omia asiakkaitaan yhtiön verkkokauppaan. Autoliikkeet ja katsastusasemat myöntävät yhtiön ajoneuvovakuutuksia asiamiehen roolissa.

Vakuutustoiminta on keskeinen osa POP Pankki -ryhmän digitaalista liiketoimintaa.

VAKUUTUSTOIMINNAN TULOS

Alkuvuoden aikana vakuutustoiminnan liikekulusuhde parani entisestään vuoden takaisesta erityisesti skaalautuvuushyötyjen tuloksena. Yhtiössä kehitettiin muun muassa korvauskäsittelyn toimintamalleja, palveluiden saavutettavuutta, uusia hinnoittelumalleja ja otettiin käyttöön uuden korvausjärjestelmän ensimmäinen osuus.

Katsauskauden tulos ennen veroja oli 3,8 (-0,5) miljoonaa euroa. Tulokseen vaikuttivat positiivisesti erityisesti vahva liiketoiminnan kannattavuus ja sijoitustoiminnan tulos. Vakuutustoiminnan vahinkosuuhde parani 8,2 prosenttiyksikköä ollen 66,8 (75,0), ja liikekulusuhde parani 3,8 prosenttiyksikköä ja oli 20,7 (24,5)¹.

Vakuutuskatteeksi muodostui 7,4 (5,1) miljoonaa euroa, jossa parannusta edellisvuodesta oli 43,4 prosenttia. Vakuutusmaksutulo (brutto) nousi vertailukaudesta 1,9 prosenttia 25,4 (24,9) miljoonaan euroon ja korvauskulujen yhteismäärä 14,9 (15,4) miljoonaa euroa oli 3,7 prosenttia matalampi kuin vertailukaudella. Vakuutustoiminnan sijoitusten nettotuotot nousivat merkittävästi ja olivat 1,2 (-1,0) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan kulut olivat yhteensä 5,2 (4,8) miljoonaa euroa.

VAKUUTUSTOIMINNAN VARAT JA VELAT

Vakuutustoiminnan varat kasvoivat 13,9 prosenttia 91,8 (katsauskauden alussa 80,7) miljoonaan euroon. Vakuutusvelan määrä oli kauden päättyessä 44,1 (43,9) miljoonaa euroa. Vahinkovakuutustoiminnan velat olivat yhteensä 56,4 (49,2) miljoonaa euroa.

POP PANKKI -RYHMÄN RISKIEN JA VAKAVARAIKUUDEN HALLINTA SEKÄ RISKIASEMA

POP Pankkien riskienhallinnan sekä vakavaraisuuden hallinnan tavoitteet, periaatteet ja organisointi on kuvattu POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen 2020 liitteessä 4. Katsauskaudella ei ole tehty olennaisia muutoksia tilinpäätöksessä kuvattuihin tavoitteisiin, periaatteisiin tai organisointiin.

PANKKITOIMINNAN RISKIT

LUOTTORISKI

Pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakana ja riskitasoltaan maltillisena, vaikka koronapandemiaan liittyvä epävarmuus ja luotettavan tiedon rajallinen saatavuus asettavat poikkeuksellisen haasteen luottoriskiaseman valvontaan. Lyhennysvapaita hakeneiden asiakkaiden määrä laski katsauskauden aikana normaalille tasolle ja eräntyneiden saamisten tunnusluvut säilyivät maltillisella tasolla. Henkilöasiakkaille myönnettävien luottojen suhteellinen osuus luottokannasta pysyi vuodenvaihteen tasolla, kun taas yritysasiakkaille myönnettävien luottojen osuus kasvoi. POP Pankkien yhteenliittymän toimiala- ja asiakasriskit ovat hajautuneita.

Luottokanta kasvoi vuodenvaihteesta 5,2 prosenttia 4 068,1 (3 868,1) miljoonaan euroon. Pääosa luotonannosta kohdistuu vähäriskiseen henkilöasiakasluototukseen. Lainoihin ja saamisiin sekä taseen ulkopuolisiin lainalupauksiin kohdis-

¹ Liikekulusuhde ja yhdistetty kulusuhde on laskettu perustuen Suomen Vahinkovakuutus Oy:n kansallisiin tulostietoihin.

tuva ECL laski 12,0 prosenttia päättyen 29,1 (33,1) miljoonaan euroon. ECL-vaiheeseen 1 kirjattavien saamisten, joiden luottoriski ei ole merkittävästi kasvanut alkuperäisestä kirjaamisesta, määrä oli 91,8 (90,3) prosenttia luottokannasta. ECL-vaiheeseen 2 kirjattavien saamisten, joiden luottoriski on lisääntynyt merkittävästi, määrä oli 6,1 (6,8) prosenttia luottokannasta. ECL-vaiheeseen 3 kirjattavien maksukyvyttömien saamisten määrä oli 2,1 (3,0) prosenttia luottokannasta.

Luottoriskin seuranta perustuu järjestämättömien saamisten, maksuviivästymien ja lainanhoitojous-tojen jatkuvaan seurantaan sekä luottosalkun laadun seurantaan. ECL-laskentaperiaatteiden validointi sekä muutosten seuranta ja analysointi on olennainen osa luottoriskin hallintaa.

LIKVIDITEETTIRISKI

POP Pankki -ryhmän maksuvalmiusasema säilyi katsauskauden aikana vahvana. Lyhytaikaista likviditeettiasemaa seurataan maksuvalmiuden Liquidity Coverage Ratio (LCR) -vaateella, jonka osalta tunnusluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. Yhteenliittymän LCR-suhdeluku 30.6.2021 oli 176,0 (191,4) prosenttia. POP Pankkien yhteenliittymällä oli 30.6.2021 LCR-kelpoisia likvidejä varoja ennen arvonneikkauksia 565,5 (621,9) miljoonaa euroa, joista 68,2 (63,0) prosenttia oli käteistä ja keskuspankkisaatavia ja 26,3 (32,4) prosenttia erittäin likvidejä tason 1 arvopapereita. Lisäksi yhteenliittymällä oli LCR-sääntelyn ulkopuolisia, panttaamattomia keskuspankkirahoitukseen oikeuttavia arvopapereita 28,6 (71,1) miljoonaa euroa.

Myös POP Pankki -ryhmän rahoitusasema säilyi vahvana katsauskauden aikana. Talletusten osuus luottokannasta pysyi korkealla tasolla ja talletusten kokonaismäärä kasvoi 2,3 prosenttia raportointiperiodilla. Keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj:n joukkovelkakirjaohjelmasta oli liikkeeseen laskettuna 205,0 (225,0) miljoonaa euroa ja vastaavasti sijoitustodistusohjelmasta 22,0 (41,5) miljoonaa euroa. Lisäksi Bonum Pankki Oyj:llä on 35 miljoonan euron lainaohjelma Pohjoismaiden investointipankin (NIB) kanssa. Katsauskaudella Bonum Pankki Oyj osallistui Euroopan keskuspankin TLTRO III -rahoitusoperaatioihin 78,4 miljoonalla eurolla. Katsauskauden lopussa Bonum Pankilla oli TLTRO III -rahoitusta yhteensä 128,4 (50,0) miljoonaa euroa.

Pysyvän varainhankinnan vaatimus, NSFR, muutui sitovaksi vuonna 2021 (28.6.2021) osana Euroopan parlamentin ja neuvoston vakavaraisuusasetusta 575/2013 uudistavaa CRR II -asetusta 2019/876. Vaatimuksen minimitaso on 100 prosenttia. NSFR mittaa taseessa olevien varojen ja velkojen maturiteettieroja ja sen tehtävänä on varmistaa, että pysyvä rahoitus riittää täyttämään varainhankintatarpeet yhden vuoden ajanteella ja siten estää liiallinen riippuvuus lyhytaikaisesta tukkurahoituksesta. Yhteenliittymän NSFR-suhdeluku 30.6.2021 oli 133,0 prosenttia.

Yhteenliittymän keskusyhteisö soveltaa Finanssivalvonnalta saatua lupaa päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä asetettuja

vaatimuksia luottolaitoksen maksuvalmiutta koskien. Luvan mukaisesti likviditeettiriskin viranomaisvaatimukset tulee täyttää vain yhteenliittymätasolla LCR- ja NSFR-vaateen osalta. Viranomaisvaatimusten täyttämisestä vastaa yhteenliittymän keskusluottolaitos.

MARKKINARISKI

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan ja rajoitetaan sekä nykyarvomenetelmän että tuloriskimallin kautta. Korkoriskiä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja otto-lainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista. Yhteenliittymän korkoriskiasema on maltillinen suhteessa sille asetettuihin rajoihin.

Sijoitustoiminnan markkinariskiä rajoitetaan omaisuusluokkien allokaation kautta ja vastapuolittain asetettavilla riskirajoilla. Jäsenluottolaitosten liiketoimintaan ei kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti, vaan sijoitustoiminnan tarkoituksena on ensisijaisesti rahoitusyliäämän sijoittaminen ja likviditeetin hallinta. Jäsenluottolaitos tarvitsee yhteenliittymän riskienvalvontatoiminnon luvan tehdä suoria valuuttamääräisiä sijoituksia, sijoituksia strukturoituihin tuotteisiin tai johdannaissovimuksia rahoitustaseen korkoriskin suojaustarkoituksessa.

OPERATIIVISET RISKIT

Operatiivisten riskien toteutumista minimoidaan tunnistamalla ja arvioimalla riskejä, arvioimalla kontrolli- ja hallintakeinojen toimivuutta ja riittä-

vyyttä, henkilöstön jatkuvalla kehittämisellä ja kattavilla toimintaohjeilla sekä sisäisen valvonnan toimenpiteillä.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan uuden tuotteen tai palvelun arviointiprosessissa, jonka osana oleviin vaikuttavuusarviointeihin yhteenliittymän eri toiminnot osallistuvat. Yhteenliittymään kuuluvat jäsenluottolaitokset arvioivat operatiivisten riskien toteutumisen todennäköisyyttä ja vaikutuksia operatiivisen riskin itsearvioinneissa, jotka on laadittu tärkeimpien liiketoimintaprosessien pohjalta. Tiettyjen operatiivisten riskien varalta suojaudutaan vakuutusturvalla. Tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuviin riskeihin on varauduttu jatkuvuussuunnittelulla. Asiakaskohtaamisten siirtyessä mobiiliin ja verkkoon myös tietoturvariskit kasvavat. Verkkohuijausten määrä on ollut alkuvuoden aikana merkittävässä kasvussa. POP Pankki -ryhmä on tunnistanut toiminnan ammattimaistuneen ja kasvaneen erittäin nopeasti. POP Pankkikeskuksen johto on päivittänyt uhkaan liittyvän tilannekuvan ja vahvistanut sekä teknisiä valmiuksia että petosten tunnistamiseen liittyviä ennakoivia toimia ja asiakasviestintää.

VAKUUTUSTOIMINNAN RISKIT

Tarkastelukaudella merkittävimmät vakuutusriskit ovat liittyneet liiketoiminnan kannattavuuskehitykseen ja siinä erityisesti hinnoittelun ja

asiakasvalinnan kehittämiseen ja liiketoiminnan volyymien riittävään kasvattamiseen kannattavuusnäkökulma huomioiden.

Merkittävimmät operatiiviset riskit liittyvät IT-järjestelmäkokonaisuuteen kehittämiseen ja vakuutustoiminnan prosessien hallittuun skaalaamiseen ja kehittämiseen myynti-, asiakas- ja korvausvolyymien kasvaessa.

Tietoturvariskit ovat verkossa toimivalle yhtiölle merkittäviä, joten niiden hallintaan panostetaan voimakkaasti. Keskeisimmät sijoitustoiminnan riskit liittyvät osake- ja korkoinstrumenttien arvovaihteluun, joka vaikuttaa yhtiön vakavaraisuuteen ja sijoitustoiminnan tulokseen. Sijoitustoiminnan riskejä hallitaan muun muassa sijoituslimiiteillä ja sijoitusomaisuuden laatuvaatimuksin huomioiden vastuuvelan maturiteetti.

KRIISINRATKAISUSUUNNITELMA

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/ EU luottolaitoksien ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehityksestä tuli kansallisesti voimaan 2015. Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi on perustettu Rahoitusvakausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1195/2014), joka toimii Suomen kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena osana EU:n yhteistä kriisinratkaisumekanismia.

POP Pankki -ryhmän kriisinratkaisuviranomaisena toimiva Rahoitusvakausvirasto on määritel-

lyt kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 8 luvun 7 §:ssä tarkoitetun omien varojen ja alen-tamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärän (MREL-vaade) 31.12.2019 alkaen. Päätöksen mukainen MREL-vaade on toistaiseksi 19,8 prosenttia kokonaisriskin määrästä.

Rahoitusvakausvirasto on 28.4.2021 päivittänyt POP Pankkien yhteenliittymän MREL-päätöksen. Uusi vaade on 19,39 prosenttia kokonaisriskin määrästä tai 5,91 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävän vastuiden kokonaismäärästä. Uusi vaade astuu voimaan 1.1.2022. POP Pankki -ryhmän nykyinen ja 1.1.2022 voimaantuleva vaade katetaan omilla varoilla sekä vakuudettomilla seniorjoukkovelkakirjalainoilla.

VAKAVARAISUUDEN HALLINTA

POP Pankkien yhteenliittymän vakavaraisuus oli hyvällä tasolla. Yhteenliittymän vakavaraisuussuhde oli 19,8 (19,9 prosenttia 31.12.2020) prosenttia ja ydinvakavaraisuussuhde 19,8 (19,9) prosenttia. Yhteenliittymä ei lue tilikauden voittoa omiin varoihin yhteenliittymän noudattaman käytännön mukaisesti.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa POP Pankkien yhteenliittymän pääomien riittävä määrä, laatu ja niiden tehokas käyttö. Pääomilla katetaan yhteenliittymän liiketoimintastrategiasta ja -suunnitelmasta aiheutuvat olennaiset riskit ja turvataan yhteenliittymän

häiriötön toiminta odottamattomien tappioiden varalta. Tavoitteeseen pyritään dokumentoidulla ja systemaattisella vakavaraisuuden hallintaprosessilla, joka kytkeytyy kiinteästi yhteenliittymän ja jäsenluottolaitosten strategiaprosessiin ja liiketoiminnan suunnitteluun sekä johtamiseen.

Jäsenluottolaitokset tunnistavat ja arvioivat toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittavat riskinkantokykynsä vastaamaan riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi jäsenluottolaitokset asettavat riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laativat pääomasuunnitelmat tavoitteiden saavuttamiseksi. Pääomasuunnitelmien laatimiseen käytetään jäsenluottolaitoksissa yhtenäisiä, yhteenliittymän keskusyhteisön riskienvalvontatoiminnon määrittelemiä laskentamenetelmiä. Jäsenluottolaitokset on Finanssivalvonnan myöntämän luvan nojalla vapautettu keskusyhteisön päätöksellä sekä omien varojen vaateesta ryhmän sisäisille erille että suurten vastapuolten rajoituksista keskusluottolaitoksen ja jäsenluottolaitosten välisille erille. Yhteenliittymän sisäiset erät on Finanssivalvonnan poikkeusluvalla 31.12.2020 lähtien lisäksi vähennetty vähimmäisomavaraisuusasteen laskennan vastuiden määrästä.

POP Pankkien yhteenliittymän omat varat 527,8 (513,0) miljoonaa euroa muodostuvat jäsenosuuksista, POP Osuuksista, kertyneistä voittovaroista sekä muista vapaista rahastoista. Yh-

teenliittymän vakavaraisuusvaatimus raportointihetkellä koostuu seuraavista eristä:

- Vakavaraisuusasetuksen mukainen vähimmäisvaade (8 %)
- Finanssivalvonnan asettama harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus (1,25 %)
- Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomavaatimus (2,5 %)
- Ulkomaisten vastuiden maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus.

Vakavaraisuusasetuksen mukaisesta vähimmäisvaateesta vähintään 4,5 prosenttiyksikköä on oltava ydinpääomaa (CET1). Kaikki lisäpääomavaatimukset on katettava täysimääräisesti ydinpääomalla. Päätöksellään 6.4.2020 Finanssivalvonta vapautti suomalaiset luottolaitokset järjestelmäriskin (1 %) lisäpääomavaatimukselta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston vakavaraisuusasetusta 575/2013 uudistavaa CRR II -asetusta 2019/876 on sovellettu 28.6.2021 alkaen. Uuden sääntelyn mukaan omien varojen vaatimus pk-yritysvastuiden osalta laski sekä rahastosijoitukset huomioitiin riskipainottamalla kaikkia rahastojen kohde-etuuksia ikään kuin ne olisivat yhteenliittymän suoria vastuita tai niihin sovellettiin vaihtoehtoisesti aiempaa korkeampaa riskipainoa.

Yhteenliittymä on ottanut käyttöön EU:n vakavaraisuusasetuksen 575/2013 artiklan 178 mukaisen maksukyvyttömyyden määritelmän. Maksukyvyttömyyden uuden määritelmän käyttöönotto kasvatti vakavaraisuuslaskennassa maksukyvyttömyiden saamisten määrää, mikä luottokannan kasvun ohella johti raportoidun luottoriskin kasvuun.

Vähimmäisomavaraisuusaste, LR, muuttui sitovaksi kesäkuussa osana EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosta (CRR II). Sääntelyn minimitaso on 3 prosenttia. Yhteenliittymän LR-suhdeluku 30.6.2021 oli 11,7 prosenttia.

VAKAVARAISUUDEN YHTENVETO

(1 000 euroa)	30.6.2021	31.12.2020
Omat varat		
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	543 739	536 352
Vähennykset ydinpääomasta	-15 903	-23 306
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	527 837	513 046
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	527 837	513 046
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	-	-
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	527 837	513 046
Riskipainotetut erät yhteensä	2 662 016	2 578 449
josta luottoriskin osuus	2 434 570	2 349 874
josta vastuun arvonolokaisuriski (CVA)	-	-
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)	19 729	20 858
josta operatiivisen riskin osuus	207 717	207 717

(1 000 euroa)	30.6.2021	31.12.2020
Ydinvakavaraisuussuhde (CET1-%)	19,8 %	19,9 %
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla (T1-%)	19,8 %	19,9 %
Kokonaisvakavaraisuussuhde (TC-%)	19,8 %	19,9 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	527 837	513 046
Pääomavaatimus yhteensä *	312 938	302 968
Puskuri pääomavaatimukseen	214 899	210 031
Vähimmäisomavaraisuusaste		
Ensisijainen pääoma (T1)	527 837	513 046
Vastuut yhteensä	5 357 666	5 146 910
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	9,9 %	10,0 %

* Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vakavaraisuusvaatimuksesta (8 %), Finanssivalvonnan asettamasta harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta (1,25 %), luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta (2,5 %) ja ulkomaisten vastuuden maakohtaisista muuttuvista pääomavaatimuksista. Finanssivalvonta vapautti päätöksellään 6.4.2020 suomalaiset luottolaitokset järjestelmäriskin (1%) lisäpääomavaatimuksesta.

VASTUULLISUUS

POP Pankki -ryhmässä yhteiskuntavastuu pohjautuu osuustoiminnalliseen arvopohjaan, paikallisuuteen sekä liiketoiminnan pitkäjänteisyyteen. Vastuullisuus merkitsee kestävän kehityksen periaatteiden noudattamista kaikessa ryhmän toiminnassa, ja se koskettaa jokaisen työntekijän arkea ja päätöksiä. POP Pankki -ryhmän vastuullisuustyötä ohjaa vuoden 2020 lopulla päivitetty vastuullisuusohjelma, jonka keskeiset teemat ovat 1) Kestävän rahoituksen ja sijoittamisen edistäminen sekä ilmastomuutoksen hillintä niiden avulla, 2) Paikallisen menestyksen, elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen, 3) Liiketoiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys, 4) Henkilöstön yhdenvertaisuus sekä monimuotoisuuden ja työhyvinvoinnin edistäminen sekä 5) Harmaan talouden, korruption ja rahanpesun estäminen.

POP Pankki -ryhmä on tarkastelujaksolla osallistunut asiantuntijapuheenvuoroilla Finanssiala ry:n järjestämiin vastuullisuuswebinaareihin digiopastamiseen sekä saavutettavuuteen liittyen. POP Pankki osallistuu nyt toista vuotta valtakunnalliseen Vastuullinen työnantaja -kampanjaan. Lisäksi ryhmän pankit ovat jatkaneet monipuolista yhteistyötä oppilaitosten kanssa sekä tukeneet laajasti paikallisten urheilu- ja kulttuuripalvelujen tuottajien tukemista. Lisäksi ryhmässä on käynnissä tuote- ja palvelukehitysprojekteja sekä kulluttaja- että yritysasiakkaille suunnattujen rahoitus- ja luotonantoratkaisujen valikoiman laajentamiseksi huomioiden Euroopan komission Green Deal -strategia.

LOPPUVUODEN NÄKYMÄT

Suomen bruttokansantuotteen ennakoidaan kasvavan vuonna 2021 noin 3 prosenttia ja euriborkorkojen pysyvän negatiivisina pitkään Euroopan keskuspankin tukitoimien seurauksena. Kysyntää lisää elvytyksen lisäksi koronakriisin aikana kertyneiden säästöjen purkautuminen. Etenkin pienten investointien ennakoidaan lisääntyvän, kun yritykset pyrkivät vastaamaan kasvavaan kysyntään. Vilkkaat asuntomarkkinat tukevat rakentamista. Talouden kasvua hillitsee jossain määrin teollisuuden komponenttipula ja palvelualojen työvoiman saatavuuteen liittyvät ongelmat. Uudet virusmuunnokset ja rajoitusten tiukentaminen voivat vaikuttaa talouden toipumisnopeuteen ja hidastaa inflaatiokehitystä.

POP Pankki -ryhmän tuloksen arvioidaan muodostuvan merkittävästi paremmaksi kuin vuoden 2020 tulos (aiempi arvio samantasoinen kuin vuoden 2020 tulos). Suurimmat tulokseen liittyvät epävarmuustekijät koskevat rahoitusvarojen arvostusta ja arvonalentumisia.

Kaikki tässä puolivuosisikatsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset johtuen monista tekijöistä, mukaan lukien koronapandemiatilanteen kehittyminen.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

S&P Global Ratings vahvisti elokuussa Bonum Pankin luottoluokituksen, joka säilyi ennallaan.

POP Pankki -ryhmällä ei ole katsauskauden jälkeen ollut muita sellaisia merkittäviä liiketapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta katsauskaudelta esitettyyn taloudelliseen informaatioon.

PUOLIVUOSIKATSAUS 1.1.-30.6.2021

POP PANKKI -RYHMÄN TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	Liite	1.1.-30.6.2021	1.1.-30.6.2020
Korkotuotot		40 738	39 478
Korkokulut		-3 091	-2 541
Korkokate	4	37 647	36 937
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	5	18 298	15 801
Sijoitusten nettotuotot	6	8 911	-5 670
Vakuutuskate	7	7 384	5 149
Liiketoiminnan muut tuotot		36 969	4 943
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		109 209	57 160
Henkilöstökulut		-24 568	-21 200
Liiketoiminnan muut kulut		-27 503	-26 454
Poistot ja arvonalentumiset		-10 389	-4 242
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-62 460	-51 896
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	10	2 282	-3 695
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		3	-25
Tulos ennen veroja		49 035	1 544
Tuloverot		-8 396	-424
Tilikauden tulos		40 639	1 120
Josta			
POP Pankkien omistajien osuus		40 636	1 120
Määräysvallattomien omistajien osuus		2	0
Yhteensä		40 639	1 120

POP PANKKI -RYHMÄN LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2021	1.1.-30.6.2020
Tilikauden tulos	40 639	1 120
Muun laajan tuloksen erät		
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Käyvän arvon muutos		
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	218	22
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Käyvän arvon rahaston muutos		
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	47	-4 250
Tilikauden laaja tulos	40 903	-3 109
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen		
POP Pankkien omistajien osuus	40 901	-3 108
Määräysvallattomien omistajien osuus	2	0
Tilikauden laajan tulos	40 903	-3 109

POP PANKKI -RYHMÄN TASE

(1 000 euroa)	Liite	30.6.2021	31.12.2020
Varat			
Käteiset varat		385 912	391 544
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	8 11	71 030	64 166
Lainat ja saamiset asiakkailta	8 11	4 068 107	3 868 147
Sijoitusomaisuus	12	661 232	688 871
Sijoitukset osakkuusyrityksiin		198	195
Aineettomat hyödykkeet		13 674	20 549
Aineelliset hyödykkeet		32 011	32 138
Muut varat		36 465	28 553
Verosaamiset		5 732	5 108
Varat yhteensä		5 274 361	5 099 270

(1 000 euroa)	Liite	30.6.2021	31.12.2020
Velat			
Velat luottolaitoksille	8 13	171 905	97 219
Velat asiakkaille	8 13	4 179 482	4 086 045
Vakuutusvelka	14	50 381	43 915
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	15	226 932	266 346
Lisäosuuspääoma		11 287	11 287
Muut velat		46 608	51 991
Verovelat		31 026	24 353
Velat yhteensä		4 717 620	4 581 156
Oma pääoma			
Osuuspääoma			
Jäsenosuudet		10 000	9 909
POP Osuudet		55 098	56 121
Osuuspääoma yhteensä		65 098	66 030
Rahastot		165 008	166 497
Kertyneet voittovarot		326 188	285 142
POP Pankki-ryhmän omistajien osuus yhteensä		556 294	517 670
Määräysvallattomien omistajien osuus		447	444
Oma pääoma yhteensä		556 741	518 114
Velat ja oma pääoma yhteensä		5 274 361	5 099 270

LASKELMA POP PANKKI -RYHMÄN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

(1 000 euroa)	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2021	66 030	4 905	161 592	285 142	517 670	444	518 114
Tilikauden laaja tulos							
Katsauskauden tulos	-	-	-	40 636	40 636	2	40 639
Muut laajan tuloksen erät	-	265	-	-	265	-	265
Tilikauden laaja tulos yhteensä	-	265	-	40 636	40 901	2	40 903
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osuuspääoman muutos	-1 162	-	-	-	-1 162	-	-1 162
Voitonjako	-	-	-	-1 051	-1 051	-	-1 051
Rahastosiirrot	230	-	-1 754	1 523	-	-	-
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-932	-	-1 754	472	-2 213	-	-2 213
Muut muutokset	-	-	-	-63	-63	-	-63
Oma pääoma 30.6.2021	65 098	5 169	159 839	326 188	556 294	447	556 741

(1 000 euroa)	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2020	66 745	3 761	156 934	280 566	508 006	429	508 435
Tilikauden laaja tulos							
Katsauskauden tulos	-	-	-	1 120	1 120	0	1 120
Muut laajan tuloksen erät	-	-4 228	-	-	-4 228	-	-4 228
Tilikauden laaja tulos yhteensä	-	-4 228	-	1 120	-3 108	0	-3 109
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osuuspääoman muutos	-1 794	-	-	-	-1 794	-	-1 794
Voitonjako	-	-	-	-1 280	-1 280	-	-1 280
Rahastosiirrot	192	-	3 586	-3 778	-	-	-
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-1 602	-	3 586	-5 059	-3 074	-	-3 074
Muut muutokset	-	-	-1	-	-1	-	-1
Oma pääoma 30.6.2020	65 143	-467	160 519	276 627	501 822	429	502 251

Finanssivalvonta on 18.12.2020 suosittanut pankkeja noudattamaan äärimmäistä varovaisuutta käteisenä maksettavassa voitonjaossa 30.9.2021 asti ja suosittanut pankkeja noudattamaan Euroopan keskuspankin suositusta voitonjaon enimmäismäärästä. Vuodelta 2020 maksetun voitonjaon osalta POP Pankki -ryhmä on noudattanut voitonjakoa koskevia suosituksia. POP Pankkien maksamalla voitonjaolla ei ole olennaista vaikutusta POP Pankki -ryhmän pääomatasoon tai POP Pankkien kykyyn tarjota rahoitusta asiakkailleen.

POP PANKKI -RYHMÄN RAHAVIRTALASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2021	1.1.-30.6.2020
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	40 639	1 120
Oikaisut tilikauden tulokseen	18 865	14 353
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-172 794	-275 824
Saamiset luottolaitoksilta	1 883	2 308
Saamiset asiakkailta	-198 529	-124 382
Sijoitusomaisuus	31 838	-140 461
Muut varat	-7 986	-13 289
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	160 632	195 087
Velat luottolaitoksille	74 686	60 049
Velat asiakkaille	93 437	141 179
Varaukset ja muut velat	-5 032	-3 683
Maksetut tuloverot	-2 460	-2 458
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	47 341	-65 265
Investointien rahavirta		
Muiden sijoitusten vähennykset/lisäykset	-	-70
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2,407	-4,444
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myynnit	900	620
Investointien rahavirta yhteensä	-1,507	-3,894
Rahoituksen rahavirta		
Osuuspääoman vähennykset/lisäykset	-1 162	-1 794
Maksetut osuuspääoman korot ja muu voitonjako	-1 051	-705
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	-	176 909
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-39 448	-39 990
Vuokrasopimusvelan vähennykset	-1 058	-942
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-42 719	133 478

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2021	1.1.-30.6.2020
Rahavarojen muutos		
Rahavarat tilikauden alussa	415 120	194 069
Rahavarat tilikauden lopussa	418 234	258 388
Rahavarojen nettomuutos	3 115	64 319
Saadut korot	39 213	39 189
Maksetut korot	2 402	1 263
Saadut osingot	3 460	4 104
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut		
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Rahoitusvarojen arvonalentumiset	-2 282	3 695
Poistot	10 936	4 812
Vakuutusvelan muutos	3 187	5 524
Muut	7 024	321
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut	18 865	14 353
Rahavarat		
Käteiset varat	385 912	241 219
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	32 322	17 169
Yhteensä	418 234	258 388

LIITTEET

LIITE 1 POP PANKKI -RYHMÄ

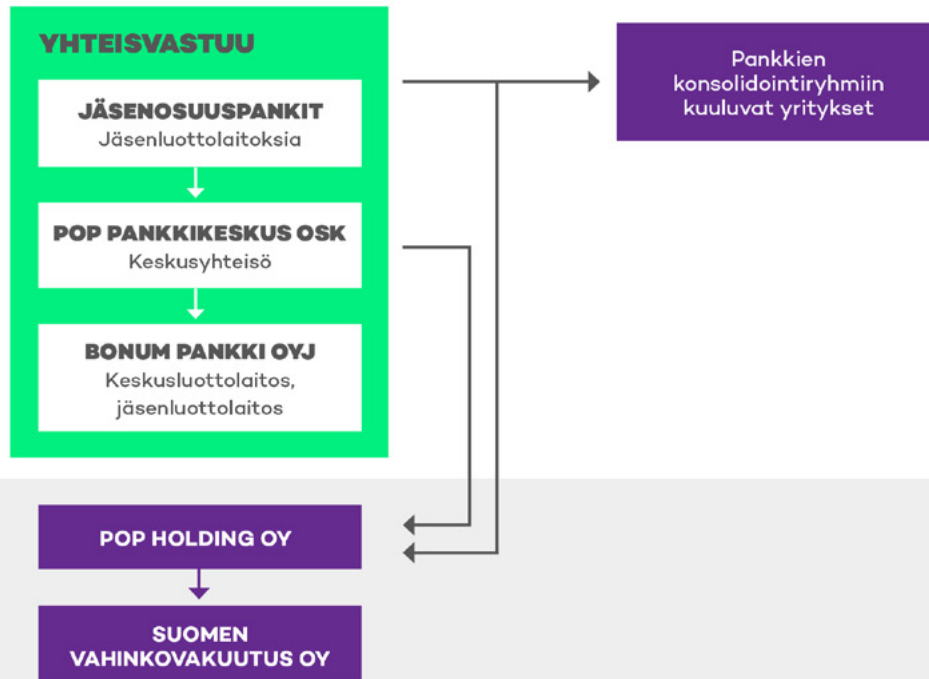
POP Pankki -ryhmä (jäljempänä myös Ryhmä) on POP Pankkien ja POP Pankkikeskus osk:n sekä niiden tytäryhteisöjen sekä yhteisessä määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostama finanssiryhmä, joka toimii Suomessa. POP Pankit ovat itse näisiä, alueellisesti ja paikallisesti toimivia osuuspankkeja. POP Pankkikeskus osk toimii Ryhmän keskusyhteisönä. POP Pankki -ryhmä tarjoaa vähittäispankkipalveluja henkilöasiakkaille, pienille ja keskisuurille yrityksille, maa-, metsä- ja biotalousyrityksille sekä vahinkovakuutuspalveluja henkilöasiakkaille.

POP Pankkikeskus osk:n jäsenluottolaitoksia ovat 21 osuuspankkia sekä jäsenosuuspankkien keskusluottolaitoksena toimiva Bonum Pankki Oyj. POP Pankkien yhteenliittymä on laissa talletuspankkien yhteenliittymästä 599/2010 (jäljempänä Yhteenliittymälaki) määritelty juridinen kokonaisuus, jossa jäsenluottolaitoksilla ja keskusyhteisöllä on vastuu toistensa veloista ja sitoumuksista. POP Pankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk, sen jäsenluottolaitokset, näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ovat pääasiassa kiinteistöyhtiöitä.

POP Pankki -ryhmään kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen lisäksi myös muita yhteisöjä. Merkittävimmät POP Pankki -ryhmään sisältyvät yhteenliittymään kuulumatomat yhteisöt ovat POP Holding Oy ja sen kokonaan omistama Suomen Vahinkovakuutus Oy, jotka eivät ole keskinäisen vastuun piirissä.

POP Pankki -ryhmä ei muodosta kirjanpitolain 1336/1997 mukaista konsernia, eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa 610/2014 määriteltyä konsolidointiryhmää. POP Pankkikeskus osk:lla tai sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaista määräysvaltaa, eikä Ryhmälle siten voida määritellä emoyhtiötä. Yhteenliittymälain mukaisesti POP Pankkikeskus osk:n hallitus on määritellyt Ryhmälle sen rakenteeseen soveltuvat tilinpäätösperiaatteet siltä osin kuin IFRS-tilinpäätösstandardit eivät huomioi Ryhmän rakennetta. Tilinpäätösperiaatteet, jotka sisältävät kuvauksen jäsenosuuspankkien muodostamasta laskentateknisestä emoyhtiöstä, on esitetty POP Pankki -ryhmän yhdistellyn IFRS-tilinpäätöksen 2020 liitteessä 2.

Seuraavassa kuvassa on esitetty POP Pankki -ryhmän rakenne sekä yhteenliittymään ja yhteisvastuun piiriin kuuluvat yhteisöt.

POP PANKKI -RYHMÄ**POP PANKKIEN YHTENLIITTYMÄ**

Tilikauden aikana tapahtui yksi POP Pankki -ryhmän sisäinen pankkifuusio. Helmikuun lopussa Reisjärven Osuuspankki sulautui Siilinjärven Osuuspankkiin ja pankin nimi muutettiin Järvi-Suomen Osuuspankiksi. Sulautumisen jälkeen POP Pankki -ryhmään kuuluu 21 osuuspankkia. Sulautuminen on yhteenliittymän sisäinen järjestely, eikä sillä ole vaikutusta POP Pankki -ryhmän yhdisteltyyn taloudelliseen informaatioon.

LIITE 2 POP PANKKI -RYHMÄN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

POP Pankki -ryhmän yhdistelty tilinpäätös on laadittu EU:ssa hyväksyttyjä kansainvälisiä IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) sekä standardeja koskevia tulkintoja (IFRIC) noudattaen.

Puolivuosikatsaus 1.1.–30.6.2021 on laadittu IAS 34 Osavuositilinpäätökset -standardin ja POP Pankki -ryhmän yhdistellyssä IFRS-tilinpäätöksessä 31.12.2020 esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan.

Puolivuositilinpäätöksen lukuja ei ole tilintarkastettu. Puolivuositilinpäätöksen luvut esitetään tuhansina euroina, ellei toisin ole ilmoitettu. Laskelmissa ja taulukoissa esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summasta. Kaikkien POP Pankki -ryhmään kuuluvien yhtiöiden toimintavertailu on euroa.

Jäljennös POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksestä ja puolivuositilinpäätöksestä on saatavissa keskusyhteisön toimitiloista osoitteesta Hevosenkänkä 3, 02600 Espoo sekä sähköisesti osoitteessa www.poppankki.fi. POP Pankki -ryhmä julkaisee yhden osavuositilinpäätöksen vuodessa.

Laatimisperiaatteiden muutokset

Tilikauden alussa voimaan tulleilla uusilla standardimuutoksilla ei ole ollut vaikutusta POP Pankki -ryhmän taloudelliseen informaatioon.

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

POP Pankki -ryhmä otti käyttöön vuoden 2021 alussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 575/2013 artiklan 178 mukaisen maksukyvyttömyyden määritelmän odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa. Vastuut luokitellaan ECL-vaiheeseen 3 niiden täyttäessä maksukyvyttömyyden kriteerit.

Maksukyvyttömyyden uuden määritelmän käyttöönoton vaikutukset sisältyvät liitteeseen 10 Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

Johdon harkintaa edellyttävät tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

IFRS-standardien soveltaminen edellyttää johdolta tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöslaskelmissa esitettyjen erien määrään sekä niiden liitteenä annettuihin tietoihin. Johdon keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja ne liittyvät erityisesti käyvän arvon arviointiin, rahoitusvarojen sekä aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisiin sekä vakuutusmatemaattisissa laskelmissa käytettyihin oletuksiin. Rahoitusvarojen käyvistä arvoista ja arvostusmenetelmistä on annettu tarkempia tietoja liitteessä 9.

Koronapandemian taloudellisten vaikutusten vuoksi rahoitusvarojen käypiin arvoihin ja arvonalentumisvarauksiin liittyy tavanomaista suurempaa epävarmuutta.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa sovelletaan parametreja, jotka edellyttävät johdon harkintaa. Johdon on määritettävä, miten laskennassa huomioidaan tulevaisuuteen liittyvä makrotaloudellinen informaatio, mitä periaatteita merkittävän luottoriskin kasvun arvioinnissa sovelletaan, miten arvioidaan tappion määrä maksukyvyttömyydessä sekä millaisia luottovasta-arvokertoimia sovelletaan luottokortteihin.

Keväällä 2020 koronapandemian vuoksi myönnetty lyhennysvapaat ovat päättyneet pääosin edellisen tilikauden aikana, eikä uusia lyhennysvapaita ole enää haettu vastaavia määriä.

Johdon harkintaan perustuen on tehty ylimäärisiä varauksia tiettyjen saamistodistusten liikkeenlaskijoihin liittyvän luottoriskin kasvun vuoksi. Johto on arvioinut tapauskohtaisesti kyseisten liikkeenlaskijoiden taloudellisen tilanteen ja tehnyt luottotappiovarauksia perustuen siihen, että tietyt liikkeenlaskijat ovat ajautuneet taloudellisiin vaikeuksiin pandemian myötä.

Uudet IFRS-standardit ja tulkinnat

Uusi IFRS 17 Vakuutus sopimukset -standardi (Sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).

Uusi standardi koskee vakuutus sopimuksia, ja se auttaa sijoittajia ja muita tahoja paremmin ymmärtämään vakuuttajien altistumista riskeille, sekä niiden kannattavuutta ja taloudellista asemaa. Tämä standardi korvaa nykyisen IFRS 4 Vakuutus sopimukset -standardin. Standardin käyttöönottoa on siirretty IASB:n päätöksellä eteenpäin yhdellä vuodella. POP Pankki -ryhmässä on käynnissä standardin vaikutusten arviointi ja sen käyttöönottoa valmisteleva projekti. POP Pankki -ryhmä ottaa standardin käyttöön sen soveltamisen tullessa paikalliseksi 1.1.2023 alkavalla tilikaudella. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

LIITE 3 POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTASEGMENTIT

POP Pankki -ryhmän toimintasegmenttejä ovat pankkitoiminta ja vakuutustoiminta. Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen johdolle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Toimintasegmenttien raportoinnissa noudatetaan Ryhmän IFRS-tilinpäätöksessä sovellettuja laadintaperiaatteita, jotka on esitetty liitteessä 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatusperiaatteet. POP Pankki -ryhmän ylin operatiivinen päätöksentekijä on Ryhmän keskusyhteisönä toimivan POP Pankkikeskus osk:n hallitus. Keskusyhteisön tehtävänä on vastata resurssien kohdistamisesta ja toiminnan tuloksellisuuden arvioinnista.

Pankkitoimintasegmentti sisältää jäsenosuuspankit ja Bonum Pankki Oyj:n. Osuuspankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa ja Bonum Pankki Oyj toimii näiden keskusluottolaitoksena. Pankkitoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat korkokate, palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut ja muut liiketoiminnan kulut.

Vakuutussegmentin muodostaa Suomen Vahinkovakuutus Oy, joka myöntää ajoneuvo-, omaisuus- ja henkilövakuutuksia henkilöasiakkaille. Vakuutustoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat vakuutusmaksutuotot ja sijoitustoiminnan netto-tuotot. Vakuutustoiminnan merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut.

Pankkitoimintasegmenttiin kuuluvien pankkien väliset liiketoimet on eliminoitu segmenttiraportoinnissa. Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu markkinahintoihin. Pankkisegmentin ja vakuutussegmentin väliset liiketoimet esitetään sarakkeessa kohdistamattomat erät ja eliminoinnit. Kohdistamattomat erät sisältävät muihin toimintoihin liittyvät tuloslaskelma- ja tase-erät. Muihin toimintoihin kuuluvat merkittävimmät yhteisöt ovat POP Holding Oy ja POP Pankkikeskus osk.

POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTASEGMENTIT 2021

TUOSLASKELMA 1.1.-30.6.2021

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Korkokate	37 339	314	37 652	-6	37 647
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	18 543	-202	18 341	-42	18 298
Sijoitusten nettotuotot	7 937	1 211	9 148	-237	8 911
Vakuutuskate	-	7 384	7 384	-	7 384
Liiketoiminnan muut tuotot	37 268	246	37 514	-545	36 969
Liiketoiminnan tuotot yhteensä*	101 086	8 953	110 039	-830	109 209
Henkilöstökulut	-16 844	-3 906	-20 750	-3 817	-24 568
Liiketoiminnan muut kulut	-33 323	-216	-33 539	6 036	-27 503
Poistot ja arvonalentumiset	-8 361	-1 041	-9 402	-988	-10 389
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-58 528	-5 163	-63 691	1 231	-62 460
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	2 286	-3	2 282	-	2 282
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-	-	-	3	3
Tulos ennen veroja	44 844	3 787	48 631	404	49 035
Tuloverot	-8 312	0	-8 312	-84	-8 396
Tilikauden tulos	36 531	3 787	40 318	321	40 639
*Liiketoiminnan tuotoista ulkoista	101 086	8 953	110 039		
*Liiketoiminnan tuotoista sisäistä	554	-	554		

TASE 30.6.2021

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Varat					
Käteiset varat	385 912	-	385 912	-	385 912
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	64 491	9 860	74 351	-3 321	71 030
Lainat ja saamiset asiakkailta	4 070 099	-	4 070 099	-1 992	4 068 107
Sijoitusomaisuus	695 842	62 173	758 015	-96 783	661 232
Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	-	-	-	198	198
Aineettomat hyödykkeet	7 152	4 362	11 514	2 161	13 674
Aineelliset hyödykkeet	31 083	590	31 673	338	32 011
Muut varat	21 625	14 361	35 986	479	36 465
Verosaamiset	3 700	497	4 197	1 535	5 732
Varat yhteensä	5 279 903	91 844	5 371 747	-97 386	5 274 361
Velat					
Velat luottolaitoksille	171 663	-	171 663	242	171 905
Velat asiakkaille	4 183 239	-	4 183 239	-3 757	4 179 482
Vakuutusvelka	-	50 381	50 381	-	50 381
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	226 932	-	226 932	-	226 932
Lisäosuuspääoma	11 287	-	11 287	-	11 287
Muut velat	40 610	5 324	45 934	674	46 608
Verovelat	30 160	694	30 854	171	31 026
Velat yhteensä	4 663 891	56 400	4 720 290	-2 670	4 717 620

POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTASEGMENTIT 2020

TUOSLASKELMA 1.1.-30.6.2020

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Korkokate	36 682	261	36 943	-6	36 937
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	16 049	-208	15 841	-40	15 801
Sijoitusten nettotuotot	-4 336	-1 041	-5 377	-293	-5 670
Vakuutuskate	-	5 149	5 149	-	5 149
Liiketoiminnan muut tuotot	4 867	237	5 103	-161	4 943
Liiketoiminnan tuotot yhteensä*	53 262	4 398	57 660	-499	57 160
Henkilöstökulut	-15 065	-3 367	-18 432	-2 767	-21 200
Liiketoiminnan muut kulut	-30 892	-461	-31 353	4 899	-26 454
Poistot ja arvonalentumiset	-2 358	-1 053	-3 411	-831	-4 242
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-48 316	-4 881	-53 196	1 300	-51 896
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	-3 663	-32	-3 695	-	-3 695
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-	-	-	-25	-25
Tulos ennen veroja	1 283	-515	768	776	1 544
Tuloverot	-267	1	-266	-158	-424
Tilikauden tulos	1 016	-514	502	618	1 120
*Liiketoiminnan tuotoista ulkoista	53 262	4 398	57 660		
*Liiketoiminnan tuotoista sisäistä	197	-	197		

TASE 31.12.2020

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Varat					
Käteiset varat	391 544	-	391 544	-	391 544
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	60 547	5 617	66 164	-1 998	64 166
Lainat ja saamiset asiakkailta	3 870 155	-	3 870 155	-2 008	3 868 147
Sijoitusomaisuus	727 687	57 700	785 387	-96 516	688 871
Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	-	-	-	195	195
Aineettomat hyödykkeet	13 441	4 763	18 205	2 344	20 549
Aineelliset hyödykkeet	30 621	794	31 415	723	32 138
Muut varat	16 920	11 589	28 509	44	28 553
Verosaamiset	3 477	193	3 670	1 438	5 108
Varat yhteensä	5 114 392	80 656	5 195 048	-95 778	5 099 270
Velat					
Velat luottolaitoksille	96 944	-	96 944	275	97 219
Velat asiakkaille	4 089 302	-	4 089 302	-3 257	4 086 045
Vakuutusvelka	-	43 915	43 915	-	43 915
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	266 346	-	266 346	-	266 346
Lisäosuuspääoma	11 287	-	11 287	-	11 287
Muut velat	44 856	4 956	49 812	2 179	51 991
Verovalat	23 950	338	24 287	66	24 353
Velat yhteensä	4 532 684	49 209	4 581 893	-737	4 581 156

LIITE 4 KORKOTUOTOT JA -KULUT

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2021	1.1.-30.6.2020
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	0	5
Saamisista asiakkailta	37 698	37 130
Saamistodistuksista		
Jaksotettuun hankintameno	406	71
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	116	159
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	1 522	1 744
Muut korkotuotot	995	370
Korkotuotot yhteensä	40 738	39 478
Joista negatiiviset korkokulut	659	5
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-361	-46
Veloista asiakkaille	-1 786	-2 016
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-644	-398
Muut korkokulut	-301	-82
Korkokulut yhteensä	-3 091	-2 541
Joista negatiiviset korkotuotot	-589	-111
Korkokate	37 647	36 937
Korkotuotot luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneista rahoitusvaroista (vaihe 3)	1 015	1 727

LIITE 5 PALKKIOTUOTOT JA -KULUT, NETTO

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2021	1.1.-30.6.2020
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	4 323	3 643
Talletuksista	93	100
Maksujenvälityksestä	10 102	8 850
Lainopillisista tehtävistä	1 092	1 069
Välitetystä toiminnasta	2 030	1 923
Takausten myöntämisestä	258	234
Rahastoista	1 610	1 486
Muut palkkiotuotot	699	523
Palkkiotuotot yhteensä	20 207	17 828
Palkkiokulut		
Maksujenvälityksestä	-1 643	-1 738
Muut palkkiokulut	-266	-289
Palkkiokulut yhteensä	-1 909	-2 027
Palkkiotuotot ja kulut, netto	18 298	15 801

Palkkiotuotot kertyvät pääsääntöisesti pankkisegmentistä.

LIITE 6 SIOITUSTEN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2021	1.1.-30.6.2020
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti		
Saamistodistukset		
Myyntivoitot ja -tappiot	-68	65
Arvostusvoitot ja -tappiot	152	-765
Osakkeet ja osuudet		
Osinkotuotot	3 098	4 100
Myyntivoitot ja -tappiot	112	-1 943
Arvostusvoitot ja -tappiot	5 392	-6 127
Yhteensä	8 686	-4 671
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta		
Saamistodistukset		
Myyntivoitot ja -tappiot	-51	-4
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretyt	-112	-977
Osakkeet ja osuudet		
Osinkotuotot	4	5
Yhteensä	-159	-976
Valuuttatoiminnan nettotuotot	168	219
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		
Vuokratuotot	1 389	1 401
Myyntivoitot ja -tappiot	281	61
Muut tuotot sijoituskiinteistöistä	132	21
Vastike- ja hoitokulut	-1 034	-1 149
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä	-547	-570
Muut kulut sijoituskiinteistöistä	-5	-6
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot yhteensä	216	-241
Sijoitusten nettotuotot yhteensä	8 911	-5 670

Sijoitusten nettotuotot sisältävät arvopaperisijoitusten nettotuotot lukuun ottamatta saamistodistusten korkoja, jotka on merkitty korkokatteeseen.

LIITE 7 VAKUUTUSKATE

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2021	1.1.-30.6.2020
Vakuutusmaksutuotot		
Vakuutusmaksutulo	25 363	24 879
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-2 139	-3 640
Vakuutusmaksutuotot brutto	23 224	21 239
Jälleenvakuuttajien osuus	-980	-667
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	22 244	20 572
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-13 071	-13 723
Korvausvastuun muutos	-3 091	-1 414
Korvauskulut yhteensä, brutto	-16 163	-15 137
Jälleenvakuuttajien osuus	1 302	-286
Korvauskulut yhteensä	-14 860	-15 423
Vakuutuskate	7 384	5 149

LIITE 8 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

RAHOITUSVARAT 30.6.2021

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Käteiset varat	385 912	-	-	-	385 912
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	71 031	-	-	-1	71 030
Lainat ja saamiset asiakkailta	4 096 304	-	-	-28 197	4 068 107
Saamistodistukset*	105 000	10 163	340 334	-38	455 460
Osakkeet ja osuudet	-	172 806	3 642	-	176 448
Rahoitusvarat yhteensä	4 658 246	182 969	343 976	-28 235	5 156 956
Muut varat					117 405
Varat yhteensä					5 274 361

*Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 2 166 tuhatta euroa.

RAHOITUSVARAT 31.12.2020

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Käteiset varat	391 544	-	-	-	391 544
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	64 167	-	-	-1	64 166
Lainat ja saamiset asiakkailta	3 900 449	-	-	-32 302	3 868 147
Saamistodistukset*	105 000	9 929	368 186	-41	483 074
Osakkeet ja osuudet	-	171 735	3 370	-	175 104
Rahoitusvarat yhteensä	4 461 159	181 663	371 556	-32 344	4 982 035
Muut varat					117 235
Varat yhteensä					5 099 270

*Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 3 140 tuhatta euroa.

RAHOITUSVELAT 30.6.2021

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoön	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	171 905	171 905
Velat asiakkaille	4 179 482	4 179 482
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	226 932	226 932
Lisäosuuspääoma	11 287	11 287
Rahoitusvelat yhteensä	4 589 605	4 589 605
Muut velat		128 015
Velat yhteensä		4 717 620

RAHOITUSVELAT 31.12.2020

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoön	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	97 219	97 219
Velat asiakkaille	4 086 045	4 086 045
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	266 346	266 346
Lisäosuuspääoma	11 287	11 287
Rahoitusvelat yhteensä	4 460 896	4 460 896
Muut velat		120 260
Velat yhteensä		4 581 156

LIITE 9 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT SEKÄ ARVOSTUSMENETELMÄT

RAHOITUSVARAT

(1 000 euroa)	30.6.2021		31.12.2020	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	385 912	385 912	391 544	391 544
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	71 030	71 219	64 166	64 358
Lainat ja saamiset asiakkailta	4 068 107	4 160 791	3 868 147	3 986 180
Saamistodistukset	455 460	459 238	483 074	484 610
Osakkeet ja osuudet	176 448	176 448	175 104	175 104
Yhteensä	5 156 956	5 253 607	4 982 035	5 101 796

RAHOITUSVELAT

(1 000 euroa)	30.6.2021		31.12.2020	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	171 905	171 570	97 219	98 127
Velat asiakkaille	4 179 482	4 175 840	4 086 045	4 074 582
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	226 932	230 829	266 346	270 944
Lisäosuuspääoma	11 287	11 287	11 287	11 287
Yhteensä	4 589 605	4 589 526	4 460 896	4 454 940

TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETTUJEN ERIEN KÄYVÄN ARVON HIERARKIATASOT

KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT ERÄT 30.6.2021

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Osakkeet ja osuudet	163 003	-	9 803	172 806
Saamistodistukset	3 050	-	7 114	10 163
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta				
Osakkeet ja osuudet	-	-	3 642	3 642
Saamistodistukset	250 571	89 199	564	340 334
Yhteensä	416 624	89 199	21 122	526 945

KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT ERÄT 31.12.2020

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Osakkeet ja osuudet	162 735	-	9 000	171 735
Saamistodistukset	2 665	-	7 263	9 929
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta				
Osakkeet ja osuudet	-	-	3 370	3 370
Saamistodistukset	260 540	107 647	-	368 186
Yhteensä	425 940	107 647	19 633	553 220

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Rahoitusvarat ja -velat merkitään taseeseen käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenoon. Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja arvostaminen on kuvattu tarkemmin POP Pankki -ryhmän IFRS tilinpäätöksen 31.12.2020 liitteessä 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.

KÄYVÄN ARVON HIERARKIAT

Taso 1 sisältää rahoitusinstrumentit, joiden arvo määräytyy likvideiltä markkinoilta saatavien markkinahintanoteerausten perusteella. Likvideiksi markkinoiksi katsotaan sellaiset markkinat, joilta hintanoteeraukset saadaan säännöllisesti. Tähän ryhmään merkitään kaikki julkisesti noteeratut arvopaperit.

Taso 2 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit, joiden arvostuksessa käytetään yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä tai -malleja, jotka perustuvat todennettavissa oleviin markkinahintoihin perustuviin oletuksiin. Tasolle 2 merkittyjen rahoitusinstrumenttien käypä arvo voi perustua esimerkiksi rahoitusvälineen osien markkinanoteerauksesta johdettuun arvoon. Tähän ryhmään merkitään mm. korkojohdannaiset sekä muut instrumentit, joilla ei käydä kauppaa likvideillä markkinoilla.

Taso 3 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit ja muut varat ja velat, joiden käypä arvo ei perustu markkinanoteerauksiin tai arvostusmenetelmien tai -mallien avulla todennettavissa olevien markkinahintojen perusteella laskettuun arvoon. Ar-

vostusmenetelmissä käytettyihin oletuksiin liittyy usein epävarmuutta. Tasolle 3 merkittyjen varojen käypä arvo perustuu usein kolmannelta osapuolelta saatuun hintatietoon. Tähän ryhmään merkitään noteeraamattomat osakkeet ja rahastot sekä sijoituskiinteistöt.

SIIRROT KÄYVÄN ARVON HIERARKIATASOJEN VÄLILLÄ

Siirrot hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaneen tapahtuman tai olosuh-teiden muutoksen toteutumispäivänä.

Kaudella on siirretty arvopapereita 672 (186) tuhatta euroa hierarkiatasolta 1 hierarkiatasolle 3 johtuen vähäisistä kauppamääristä markkinoilta. Hierarkiatasolta 3 on palautunut arvopapereita 160 (0) tuhatta euroa hierarkiatasolle 1 johtuen kaupankäyntimäärien normalisoitumisesta.

TASOLLE 3 MERKITYYJEN TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETTUJEN RAHOITUSVAROJEN TAPAHTUMAT

(1 000 euroa)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2021	16 264	3 370	19 633
+ Hankinnat	1 113	-	1 113
- Myynnit	-53	-83	-136
- Kauden aikana erääntyneet	-376	-	-376
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvonmuutokset	-24	7	-17
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvonmuutokset	152	-	152
+/- Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut arvonmuutokset	-	240	240
+ Siirrot tasolle 3	-	672	672
- Siirrot tasoille 1 ja 2	-160	-	-160
Kirjanpitoarvo 30.6.2021	16 916	4 206	21 122

(1 000 euroa)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	15 132	2 448	17 580
+ Hankinnat	1 900	120	2 020
- Myynnit	-514	-366	-880
- Kauden aikana erääntyneet	-91	-300	-391
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvonmuutokset	-123	-27	-150
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvonmuutokset	-378	-	-378
+/- Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut arvonmuutokset	-	1 309	1 309
+ Siirrot tasolle 3	1 128	186	1 314
- Siirrot tasoille 1 ja 2	-791	-	-791
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	16 264	3 370	19 633

HERKKYYSANALYYSI TASOLLE 3 MERKITYILLE RAHOITUSVAROILLE

30.6.2021

(1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen vaikutus omaan pääomaan	
		Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	16 916	1 542	-1 542
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	4 206	552	-552
Yhteensä	21 122	2 093	-2 093

31.12.2020

(1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen vaikutus omaan pääomaan	
		Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	16 264	1 423	-1 423
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	3 370	505	-505
Yhteensä	19 633	1 928	-1 928

Tasolle 3 merkittyjen toistuvasti käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon herkkyys on laskettu korkosidonnaisille sijoituksille olettamalla korkotason muuttuvan yhden prosentin ja muille sijoituksille olettamalla arvopaperin käyvän arvon muuttuvan 15 prosenttia.

POP Pankki -ryhmällä ei ole kertaluonteisesti käypään arvoon arvostettuja varoja.

LIITE 10 RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMISTAPPIOT

KAUDEN AIKANA KIRJATUT ARVONALENTUMISTAPPIOT

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2021	1.1.-30.6.2020
ECL-muutos luottotappioina poistetuista saamisista	1 428	1 344
ECL-muutos saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	2 557	-1 912
ECL-muutos saamistodistuksista	977	-762
Lopulliset luottotappiot	-2 680	-2 366
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot yhteensä	2 282	-3 695

Tilikaudella lopullisena luottotappiona kirjattiin 2 680 (2 366) tuhatta euroa. Lopullisten luottotappioiden määrän kasvua selittää osittain vakuumittomista kulutusluotoista kirjatut luottotappiot 1 831 (812) tuhatta euroa.

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrässä tilikauden aikana tapahtuneet muutokset on esitetty alla olevissa taulukoissa. Vaihe 1 sisältää luottosopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut alkuperäisestä kirjaamisesta ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL. Vaihe 2 sisältää sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä kirjaamisesta ja joille lasketaan koko voimassaolon ECL. Vaihe 3 sisältää laiminlyödyt luottosopimukset ja niille lasketaan koko voimassaolon ECL.

POP Pankki -ryhmän IFRS-tilinpäätöksen 31.12.2020 liitteessä 2 laatimisperiaatteet, kohdassa 3.4 Rahoitusvarojen arvonalentuminen, on esitetty odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan perusteet.

POP Pankki -ryhmä otti käyttöön vuoden 2021 alussa EU:n vakavaraisuusasetuksen 575/2013 artiklan 178 mukaisen maksukyvyttömyyden määritelmän. Määritelmän käyttöönotto laski ECL-vaiheeseen 3 kirjattavien saamisten määrää, koska POP Pankki -ryhmän aikaisemmin soveltama kriteeristö saamisen kirjaamiselle ECL-vaiheeseen 3 oli tiukempi.

SAAMISET ASIAKKAILTA

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2021	5 359	3 539	23 405	32 303
Siirrot vaiheeseen 1	192	-1 112	-2 378	-3 298
Siirrot vaiheeseen 2	-229	1 299	-2 711	-1 641
Siirrot vaiheeseen 3	-99	-90	2 923	2 734
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	1 487	593	1 011	3 090
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-672	-357	-3 269	-4 299
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-969	-198	1 903	736
Lopullisen luottotappion kirjaamisesta johtuva vähennys	-	-	-1 428	-1 428
Vaikutus yhteensä	-291	135	-3 949	-4 106
ECL 30.6.2021	5 068	3 674	19 455	28 198

Suurin muutos ECL-varauksen määrässä saamisista asiakkailta muodostuu taseesta pois kirjaamisesta johtuvasta vähennyksestä yhteensä 4 299 (9 578) tuhatta euroa. Siirtoja vaiheeseen 3 tehtiin yhteensä 2 734 (4 681) tuhatta euroa.

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2021	331	138	319	788
Siirrot vaiheeseen 1	7	-92	-40	-125
Siirrot vaiheeseen 2	-5	8	-5	-2
Siirrot vaiheeseen 3	0	-1	27	26
Sitoumusten lisäykset	349	132	17	499
Sitoumusten vähennykset	-21	-10	-61	-91
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-138	-10	-39	-187
Vaikutus yhteensä	192	28	-100	120
ECL 30.6.2021	523	167	219	908

SAAMISTODISTUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2021	169	939	2 073	3 181
Siirrot vaiheeseen 1	7	-251	-36	-280
Siirrot vaiheeseen 2	0	1 151	-1 596	-445
Uusien sijoitusten hankinnasta johtuvat lisäykset	23	82	-	105
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-20	-75	-48	-143
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	147	124	-	271
Johdon arvion vaikutus	-165	-321	-	-485
Vaikutus yhteensä	-8	721	-1 680	-977
ECL 30.6.2021	160	1 651	393	2 204

Saamistodistuksiin tehtyä johdon harkintaan perustuvaa ylimääräistä varausta purettiin katsauskaudella 485 tuhatta euroa tiettyjen liikkeeseenlaskijoiden taloudellisten toimintaedellytysten elpymässä, varauksen päätyessä 963 (1 449) tuhanteen euroon.

SAAMISET ASIAKKAILTA

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2020	4 761	3 351	25 693	33 804
Siirrot vaiheeseen 1	167	-1 157	-2 883	-3 874
Siirrot vaiheeseen 2	-352	1 109	-1 309	-551
Siirrot vaiheeseen 3	-203	-222	5 106	4 681
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	2 526	1 250	3 461	7 237
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-1 088	-640	-7 849	-9 578
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-450	-152	4 727	4 124
Lopullisen luottotappion kirjaamisesta johtuva vähennys	-	-	-3 540	-3 540
Vaikutus yhteensä	599	188	-2 288	-1 501
ECL 31.12.2020	5 359	3 539	23 405	32 303

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2020	375	75	238	688
Siirrot vaiheeseen 1	4	-44	-26	-67
Siirrot vaiheeseen 2	-14	48	-5	28
Siirrot vaiheeseen 3	-1	0	22	20
Sitoumusten lisäykset	166	75	53	294
Sitoumusten vähennykset	-44	-8	-35	-87
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-155	-7	73	-89
Vaikutus yhteensä	-44	63	81	100
ECL 31.12.2020	331	138	319	788

SAAMISTODISTUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2020	117	1 125	360	1 603
Siirrot vaiheeseen 1	1	-4	-	-3
Siirrot vaiheeseen 2	-7	63	-	57
Siirrot vaiheeseen 3	-3	-272	340	65
Uusien sijoitusten hankinnasta johtuvat lisäykset	73	26	40	140
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-19	-175	-	-193
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	6	26	33	65
Johdon arvioihin perustuva vaikutus	-	149	1 299	1 449
Vaikutus yhteensä	51	-186	1 713	1 578
ECL 31.12.2020	169	939	2 073	3 181

LUOTTORISKIÄ SISÄLTÄVÄT ERÄT VAIHEITTAIN 30.6.2021

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta				
Henkilöasiakkaat	2 521 146	128 436	32 419	2 682 001
Yritysiasiakkaat	721 338	57 857	28 675	807 870
Maatalousasiakkaat	515 908	65 404	25 121	606 433
Saamiset asiakkailta yhteensä	3 758 391	251 697	86 215	4 096 304
ECL 30.6.2021	5 068	3 674	19 455	28 198
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,13 %	1,46 %	22,57 %	0,69 %
Taseen ulkopuoliset erät				
Henkilöasiakkaat	232 342	5 028	387	237 757
Yritysiasiakkaat	88 221	6 805	484	95 510
Maatalousasiakkaat	24 769	2 565	172	27 506
Taseen ulkopuoliset erät yhteensä	345 332	14 398	1 043	360 773
ECL 30.6.2021	523	167	219	908
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,15 %	1,16 %	21,00 %	0,25 %
Saamistodistukset				
Pankkitoiminta	373 808	26 695	-	400 503
Vakuutustoiminta	31 246	13 585	-	44 831
Saamistodistukset yhteensä	405 055	40 280	-	445 334
ECL 30.6.2021	160	1 651	393	2 204
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,04 %	4,10 %	-	0,49 %
Luottoriskiä sisältävät erät yhteensä	4 508 777	306 375	87 258	4 902 411

Yllä olevassa taulukossa esitetään yhteenveto altistumisesta luottoriskille ja ECL-varauksen määrä suhteessa vastuun määrään vaiheittain. Kattavuusaste havainnollistaa ECL-varauksen suhteellista osuutta vastuun määrästä. Kattavuusasteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia kaudella.

LUOTTORISKIÄ SISÄLTÄVÄT ERÄT VAIHEITTAIN 31.12.2020

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta				
Henkilöasiakkaat	2 397 346	139 168	50 819	2 587 333
Yritysasiakkaat	640 183	45 952	36 604	722 739
Maatalousasiakkaat	482 686	78 029	29 661	590 377
Saamiset asiakkailta yhteensä	3 520 216	263 149	117 084	3 900 449
ECL 31.12.2020	5 359	3 539	23 405	32 303
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,15 %	1,34 %	19,99 %	0,83 %
Taseen ulkopuoliset erät				
Henkilöasiakkaat	220 577	8 681	813	230 070
Yritysasiakkaat	40 614	5 196	116	45 926
Maatalousasiakkaat	17 118	3 497	372	20 987
Taseen ulkopuoliset erät yhteensä	278 308	17 374	1 301	296 984
ECL 31.12.2020	331	138	319	788
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,12 %	0,80 %	24,51 %	0,27 %
Saamistodistukset				
Pankkitoiminta	395 545	31 234	4 487	431 266
Vakuutustoiminta	28 774	13 146	-	41 920
Saamistodistukset yhteensä	424 319	44 381	4 487	473 186
ECL 31.12.2020	169	939	2 073	3 181
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,04 %	2,12 %	46,20 %	0,67 %
Luottoriskiä sisältävät erät yhteensä	4 222 843	324 904	122 873	4 670 619

LIITE 11 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILLE

(1 000 euroa)	30.6.2021	31.12.2020
Velat luottolaitoksille		
Keskuspankeille	128 400	50 000
Muille luottolaitoksille		
Vaadittaessa maksettavat	1 487	1 995
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	42 018	45 224
Velat luottolaitoksille yhteensä	171 905	97 219
Velat asiakkaille		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	3 709 023	3 583 780
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	468 317	499 814
Muut rahoitusvelat		
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	2 142	2 451
Velat asiakkaille yhteensä	4 179 482	4 086 045
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	4 351 387	4 183 263

Velat keskuspankeille -erä sisältää vakuudellisen TLTRO III -rahoituksen, joka erääntyy 30.6.2023, mutta jonka ennaikainen takaisinmaksu on mahdollista 29.9.2021 alkaen. Rahoituksen korko aikavälillä 24.6.2020-23.6.2022 voi olla EKP:n talletuskorko (-0,5 %) vähennettynä lisäkorkolla 0,5 %. Koron määrittämiseen vaikuttaa POP Pankki -ryhmän nettoluotonannon kasvu ja korko aikavälillä 24.6.2020-23.6.2021 määräytyi 31.3.2021 päättyneen nettoluotonannon tarkastelujakson perusteella. POP Pankki -ryhmä arvioi täyttäneensä kasvukriteerit. Kuluvan korkojakson osalta POP Pankki -ryhmän johto seuraa kasvukriteerien täyttymistä ja muuttaa tarvittaessa johdon arviota siten, että EKP:n -0,5 % talletuskoron lisäksi kirjataan tulosvaikutteisesti kasvukriteerien täytyessä saatava lisäkorko. Lainan lopullinen korko tarkistetaan TLTRO III -rahoitusoperaation eräännyttyä. Laina on käsitelty IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin mukaisesti, koska POP Pankki -ryhmä on arvioinut, että laina täyttää markkinaehtoisien lainan ehdot.

LIITE 12 VAKUUTUSVELKA

(1 000 euroa)	30.6.2021	31.12.2020
Vakuutusmaksuvastuu	21 953	19 813
Jälleenvakuuttajien osuus	-980	-
Korvausvastuu	39 461	36 370
Jälleenvakuuttajien osuus	-10 053	-12 268
Vakuutusvelka yhteensä	50 381	43 915

Vakuutusvelka muodostuu vakuutusvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksutuloon kirjataan vakuutusmaksut niiltä sopimuskausilta, jotka ovat alkaneet tilikauden aikana. Katsauskauden jälkeiseen aikaan kohdistuva osuus vakuutusmaksutulosta kirjataan taseeseen vakuutusmaksuvelkana. Korvausvastuu muodostuu sekä tapauskohtaisesti että aikaisempiin vakuutusmaksutuottoihin suhteutetusta kollektiivivaruksesta ja sisältää korvaukset kauden päättyessä jo sattuneista, mutta vielä maksamatta olevista vahingoista sekä vielä ilmoittamatta olevista vahingoista.

LIITE 13 YLEISEEN LIIKKEeseen LASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)	30.6.2021	31.12.2020
Joukkovelkakirjalainat	204 941	224 910
Sijoitustodistukset	21 991	41 436
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	226 932	266 346

Tilikauden lopussa ulkona olevien sijoitustodistuksien nimellispääomat olivat yhteensä 22 000 (41 500) tuhatta euroa. Sijoitustodistusten kappalemäärä on yhteensä 7, arvoväli on 2-5 miljoonaa euroa ja keskimaturiteetti 2 kuukautta.

RAHOITUKSEN RAHAVIRTOJEN YLEISEEN LIIKKEeseen LASKETTUIJEN VELKAKIRJOJEN TÄSMÄYTYS TASE-ERÄÄN:

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	30.6.2021	31.12.2020
Tasearvo 1.1.	266 346	114 829
Joukkovelkakirjojen lisäykset	-	129 995
Sijoitustodistusten lisäykset	-	116 826
Lisäykset yhteensä	-	246 821
Joukkovelkakirjojen vähennykset	-20 000	-
Sijoitustodistusten vähennykset	-19 448	-95 426
Vähennykset yhteensä	-39 448	-95 426
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	-39 448	151 395
Arvostukset, siirtyvät korot	33	122
Tasearvo lopussa	226 932	266 346

LISTATUT JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

(1 000 euroa)					Kirjanpitoarvo	
Nimi	Nimellisarvo	Alkupäivä	Eräpäivä	Korko	30.6.2021	31.12.2020
BONUM FRN 290121	20 000	29.1.2019	29.1.2021	EB 3kk + 0,75 %	-	19 999
BONUM FRN 180422	100 000	18.4.2019	18.4.2022	EB 3kk + 0,88 %	99 956	99 929
BONUM FRN 120723	50 000	3.6.2020	12.7.2023	EB 12kk + 1,044 %	49 997	49 996
BONUM FRN 170124	55 000	3.6.2020	17.1.2024	EB 12kk + 1,2 %	54 988	54 986
Yhteensä					204 941	224 910

LIITE 14 ANNETUT VAKUUKSET

(1 000 euroa)	30.6.2021	31.12.2020
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit ja kiinnitykset	2 946	2 546
Suomen Pankille annettu vakuus	149 635	115 673
Annetut vakuudet yhteensä	152 580	118 218

LIITE 15 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

(1 000 euroa)	30.6.2021	31.12.2020
Takaukset	17 364	17 064
Luottolupaukset	343 408	279 920
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	360 773	296 984
Muut vastuusitoumukset		
Pääomasijoitusrahastoihin liittyvät sijoitussitoumukset	5 099	2 779
Muut vastuusitoumukset yhteensä	5 099	2 779

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kohdistuva odotettavissa olevien luottotappioiden varaus on esitetty liitteessä 10.

LIITE 16 LÄHIPIIRITIEDOT

POP Pankki -ryhmän lähipiiriin muodostavat tilinpäätökseen yhdistellyt yhtiöt, osakkuusyhtiöt ja johtoon kuuluvat avainhenkilöt perheenjäsenineen sekä hallintoelimet.

POP Pankki -ryhmän lähipiiriin kuuluvat POP Pankkikeskus osk:n hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet. Lähipiiriin kuuluu myös POP Pankkikeskus osk:n toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa. Lisäksi lähipiiriin kuuluvat edellä mainittujen henkilöiden määräysvallassa olevat yritykset.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2020 jälkeen.

Espoossa 16.8.2021

POP Pankkikeskus osk:n hallitus

Puolivuositarkastuksen lukuja ei ole tilintarkastettu

LISÄTIETOJA

POP Pankkikeskus osk

Pekka Lemettinen, toimitusjohtaja, puh. 040 503 5411

Jaakko Pulli, liiketoimintajohtaja, puh. 050 420 0925

www.poppankki.fi/pop-pankki-ryhma

POP Pankki